БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 218 (5809).

21 Сентябрь 1985 й.

ШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ва хизмат соҳасини ривожлантиришнинг 1986—2000 йилларга мўлжалланган комплекс программасини кўриб чиқиб маъқуллади.

Программа партиянинг социал-иқтисодий сиёсатини рўёбга чиқариш, совет кишиларининг фаровонлигини янада ошириш учун муҳим аҳамиятга эга эканлиги мажлисда таъкидлаб ўтилди. Унда белгиланган тадбирлар меҳнаткашларнинг молларга ва хизматларга бўлган ва доимо ошиб боравётган эҳтиёжларини қондиришни сифат жиҳатидан янги даражага кўтаришга, кўпгина молларнинг оқилона истеъмол нормаларига етиб олишга, совет кишиларининг талабларини тўлиқроқ таъминлашга қаратилган.

Ўн иккинчи беш йилликдаёқ саноат моллари ишлаб чиқаришни камида 1,3 баравар кўпайтириш, аҳолининг ҳамма турдаги кийим-кечак, пойабзал, радио ва телевизион аппаратлар, рўзғор техникаси ва бошқа хўжалик буюмларини бемалол танлаб олишини таъминлаш белгиланди. Аҳолига кўрсатиладиган пулли хизмат ҳажми 1,3—1,4 баравар кўпайтирилади, шу билан бирга илғор хизмат кўрсатиш формаларини ҳамда шаҳар ва қишлоқ аҳолисининг кундалик эҳтиёжларини қондиришга қаратилган янги турдаги хизматларни тезроқ ривожлантириш кўзда тутилди.

Молларнинг ва кўрсатиладиган хизматларнинг сифатини оширишга, истеъмол хусусиятлари яхшиланган янги моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, мода талабларини ва аҳолининг эҳтиёжини, миллий анъаналарни, одамлар турмушининг табиий-иқлим шароитларини эътиборга олиб, молларнинг турларини ўз вақтида янгилаб туришга алоҳида эътибор берилади.

Программада белгиланган марраларга етиб олиш учун қайси идораларга бўйсунишидан қатъи назар, барча корхона ва ташкилотларни халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришга ва аҳолига хизмат қилишга кенг жалб этиш кўзда тутилди. Моллар ишлаб чиқарадиган тармоқларда ва хизмат кўрсатиш соҳасида моддий базани мустаҳкамлаш ва фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, мазкур тармоқлар учун замонавий машиналар, агрегатлар ва технология линияларини системаларини яратиш ва кўплаб ишлаб чиқаришни ўзлаштириш белгиланди. Шу мақсадда зарур капитал маблағ ва моддий ресурслар ажратилмоқда. Социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлик қилиш имкониятларидан янада кенгроқ фойдаланиш мўлжалланмоқда.

Ишлаб чиқаришни бошқаришни, молларни реализация қилиш ва хизмат кўрсатишни такомиллаштириш, мазкур тармоқларни ишчи ва мутахассис кадрлар билан таъминлаш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди.

Комплекс программани ривожлантириш юзасидан спорт ва туризм моллари ишлаб чиқаришни ошириш, турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш ҳамда шу молларга бўлган талабни тўла-тўкис қондириш, шунингдек, гражданларга қарашли енгил автомашиналарнинг техникавий хизмати ва ремонтини янада яхшишилаш ва автомобилларга эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш тадбирлари маъқулланди. Шу тадбирларнинг амалга оширилиши меҳнаткашларнинг бўш вақтини, дам олишини ва маиший турмушини ташкил этишни яхшилаш учун шароит яратишга кўмаклашади, бу эса мамлакатда ичкиликбозликка ва алкоголизмга қарши авж олдирилган кураш шароитида, айниқса, муҳимдир.

Комплекс программада белгиланган топшириқлар муваффақиятли бажарилишини таъминлаш мақсадида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг шу топшириқларни бажаришда юксак натижаларга эришиш учун социалистик мусобақани авж олдириш, коллективларни маънавий ва моддий рағбатлантириш тўғрисидаги қарори қабул этилди.

КПСС делегациясининг мамлакатимизга келган Япония Социалистик партияси делегацияси билан учрашувлари якунлари маъқулланди. Музокаралар чоғида халқаро аҳволнинг кўпгина туб масалалари юзасидан иккала партиянинг фикрлари ўхшашлиги ёки муштараклиги аниқланганлиги қайд этилди, СССР билан Япония ўртасида чинакам яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатиш мудлаоси тасдиқланди. Москвада КПСС ва ЯСП делегациялари ўртасидаги музокаралар ядро уруши хавфини тугатиш, Оснёда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш учун иккала партиянинг биргаликдаги курашини кучайтиришнинг янги омили бўлиб хизмат қилади, деб ишонч билдирилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида ўртоқ Л. Н. Зайков бошчилигидаги СССР Олий Совети делегациясининг Германия Демократик Республикасига қилган визити якунлари маъқулланди, шунингдек, мамлакатни иқтисодий ва маданий ривожлантиришнинг, қардош социалистик давлатлар билан алоқаларни мустаҳкамлашнинг, халқлар тинчлиги ва хафсизлиги сиёсатини амалга оширишнинг баъзи бошқа масалалари юзасидан қарорлар қабул қилинди.

ЗАРБДОРЛАРЧА, СТАХАНОВЧАСИГА ИШЛАЙЛИК

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СТАХАНОВЧИЛИК ҲАРАКАТИ ВЕТЕРАНЛАРИ, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ИЛҒОРЛАРИ ВА НОВАТОРЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Суратда: учрашув пайти.

ТАСС фотоси.

Стахановчилик ҳаракати Советлар мамлакати йилномасига шонли саҳифа бўлиб кирди. Бу ҳаракат социализмнинг ғоят катта бунёдкорлик имкониятларини, ишчилар синфининг революцион, новаторлик руҳини ўзида ёрқин мужассамлаштирди. Ишчилар синфи ўша вақтдаги илғор техникани эгаллаб олиб, фан-техника тараққиётининг бутун жабҳаси бўйлаб ёриб ўтди. Алексей Стахановнинг тарихий рекордидан кейин ўтган ярим аср у бошлаган ватанпарварлик ҳаракатининг аҳамияти ўзгармаслигини тасдиқлади.

Биринчи беш йилликлар қаҳрамонларининг анъаналарини уларнинг ворислари — социалистик экономиканинг барча соҳаларидаги ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари муносиб равишда ривожлантирмоқдалар. Улар партиянинг даъватига жавобан халқ хўжалигини интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасида худди шундай оммавий, бироқ анча катта миқёсларда меҳнат жасорати кўрсатишга интилмоқдалар.

20 сентябрь куни стахановчилик ҳаракати ветеранларидан, Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси илғорларидан катта бир группаси КПСС Марказий Комитетига таклиф қилинди. Бу ерда **М. С. Горбачев, Н. И. Рижков, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, Л. Н. Зайков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, В. П. Никонов, К. В. Русаков** ўртоқлар улар билан учрашдилар.

Бу учрашув қизғин, самимий ва амалий руҳда бўлди. Залда ҳозир бўлган кўпгина машҳур кишиларни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев шахсан танийди, уларнинг меҳнат коллективларида бўлган. Марказий Комитетда партия раҳбарлари билан коммунист ишчилар, меҳнат аҳли ўртасида ишонч сўҳбат бўлди. Бу ерда маслакдошлар йиғилишган эди, уларнинг Улуғ Ватанимизнинг экономикаси мустаҳкамланиши учун, унинг мудофаа қалқони енгилмас бўлиши, совет кишилари моддий ва маънавий жиҳатдан бой-бадавлат яшашлари учун ишларини қандай қилиб самаралироқ, яхшироқ олиб бориш ҳақидаги ташвишлари ҳам муштаракдир.

Ўртоқ М. С. Горбачев учрашувни оча туриб, совет ишчилар синфи ветеранларини ва улар меҳнати шон-шуҳрати ворисларини стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллиги муносабати билан сидқидилдан табриклади. У социалистик мусобақада эришган ғоят катта муваффақиятлари, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш йўлидаги курашга катта шахсий ҳисса қўшганликлари учун куни кеча Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ва икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвони берилган ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларини қизғин муборакбод этди.

М. С. Горбачев йиғилиш аҳли ҳузурида нутқ сўзлади, бу нутқ зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Учрашувда Ворошиловград областидаги «Стахановшахтострой» трестининг катта инспектори, илгари стахановчилик ҳаракати бунёдга келган «Центральная — Ирмино» шахтасида ВКП(б) Марказий Комитети партия ташкилотчиси бўлган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **К. Г. Петров**, Калинин областидаги Вишневолоцк ип газлама комбинатининг катта инженери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. И. Гаганова**, «Зеленоградстрой» ишлаб чиқариш бирлашмаси комплекс бригадасининг бошлиғи, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвони берилган ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларини қизғин муборакбод этди.

Учрашувда Ворошиловград областидаги «Стахановшахтострой» трестининг катта инспектори, илгари стахановчилик ҳаракати бунёдга келган «Центральная — Ирмино» шахтасида ВКП(б) Марказий Комитети партия ташкилотчиси бўлган Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **К. Г. Петров**, Калинин областидаги Вишневолоцк ип газлама комбинатининг катта инженери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. И. Гаганова**, «Зеленоградстрой» ишлаб чиқариш бирлашмаси комплекс бригадасининг бошлиғи, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Н. А. Злобин**, меҳнат ветерани, Пермь областидаги 2-«Капитальная» шахтасининг собиқ ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **П. К. Поджаров**, «Электросталь» оғир машинасозлик заводининг токари, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. М. Яригин**, Кустанай область Боровский районидаги «Харьковский» совхозининг механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **К. Б. Доненбоева**, Магнитогорск металлургия комбинати домна печининг газчиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. Д. Наумкин**, «Нижневартовскнефтегаз» бирлашмасига қарашли Нижневартовск 2-пармалаш ишлари бошқармасининг парма-лаш мастери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. Д. Шакшин**, тезкор усулда пўлат қуйиш ташаббускорларидан бири, эндиликда эса Бутуниттифоқ «Союзметаллургпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош пўлат эритувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **М. М. Привалов**, қурилишда стахановчилик ҳаракатининг ташаббускори, эндиликда СССР Госстройи қурилишида меҳнат Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот ва лойиҳа институтининг бош технологи **Ф. И. Мальцев**, меҳнат ветерани, Черкасси областидаги Коминтерн номли колхозининг собиқ звено бошлиғи, қанд лавлагидан мўл ҳосил олиш учун ҳаракат ташаббускори **М. С. Демченко** сўзга чиқдилар.

(ТАСС).

МЕҲНАТ ЖАСОРАТИНИНГ СЎНМАС АНЪАНАЛАРИ

М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Азиз ўртоқлар!

Сизларни — ишчи инсон шавкати, шон-шарафи ва қаҳрамонлигини мужассамлаштирган ҳаракат сарчашмаларида турган ветеран стахановчиларни, меҳнат жасоратининг сўнмас анъаналарини муносиб равишда давом эттираётган ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари — сизларни партия Марказий Комитети номидан сидқидилдан табриклашга ижозат бергайсиз.

Биз яхши бир муносабат билан учрашдик. Меҳнат шижоатининг стахановча учқуни меҳнаткашларнинг кўп миллионли ҳаракатини жўш урдириб юборган ўша кундан буён орадан ярим аср вақт ўтди. Ўша йиллардаги ҳаяжонли воқеаларни ёдга олибгина қолмай, шу билан бирга бугунги куннинг кечиктириб бўлмайдиган вазифаларини ҳал этиш учун социалистик мусобақанинг сафарбар этувчи имкониятларидан қандай қилиб яхшироқ фойдаланиш кераклиги тўғрисида ҳам маслаҳатлашиб олсак тўғри бўлади, деб ўйлайман.

Стахановчилик ҳаракатининг аҳамияти ғоят катта ва ўзгармасдир. В. И. Ленин дастлабки коммунистик шанбаликларнинг тажрибасидаёқ зукколик билан кўра билган бунёдкорлик асоси: «...ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини оширишда, янги меҳнат интизомига ўтишда, хўжалик ва ҳаётнинг социалистик шароитларини яратишда онгли ва ихтиёрий ташаббускорлиги» шу ҳаракатда намоён бўлди.

Ўртоқлар, бу бизнинг бурилиш давримиздаги вазифаларга ғоят ҳамоҳанг бўлган ғоят теран ва кенг миқёсли таърифидир!

Стахановчилик ҳаракати унутилмас йилларда юзага келди. Ёш Совет давлати вақтдан деярли ўзиб, индустриалашни жадал суръатлар билан амалга ошираётганди. Меҳнат самарадорлигини тезлик билан ошириш, уни ташкил этишнинг янги формаларини топиш, техникавий реконструкциялаш, ишлаб чиқаришнинг моддий базасини янгилаш туфайли вужудга келтирилган имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш керак эди.

Стахановчилик ҳаракати меҳнатга нисбатан шундай янги муносабатни ифода этдики, Максим Горький уни омма куч-ғайратининг алангали портлаши деб атаган эди. Ёш мамлакат, унинг ишчилар синфи ва деҳқонлари бунёдкорлик кучларининг қудратли тўлқини рўй берди. Бу албатта бирданига содир бўлгани йўқ. Бу янги ижтимоий муносабатлар қарор топишининг бутун бориши, партиянинг аниқ мақсадга қаратилган иши билан тайёрланган эди.

Ўша пайтдан буён орадан кўп йиллар ўтди, лекин биз ҳозир ҳам стахановчилик ҳаракатини бошлаб берган кишиларнинг номларини қойил қолиб, ифтихор билан тилга оламиз. Ана шу номларнинг ҳар бири ёрқин, талантли, ўзига хос шахслардир. Уларнинг ҳаммаси — шахтёрлар Алексей Стаханов ва Никита Изотов, темирчи Александр Бусигин, шахта партия ташкилотчиси Константин Петров, пўлат қуювчи Макар Мазай, фрезерчи Иван Гудов, паровоз машинисти Петр Кривонос, пойабзалчи қолипга тортувчи Николай Сметанин, тўқувчилардан Евдокия ва Мария Виноградовалар, комбайнчи Константин Борин, тракторчилардан Паша Ангелина ва Прасковья Ковардак, лавлагикорлар Мария Демченко билан Марина Гнатенко ва бошқа кўплаб ташаббускорлар халқ орасидан чиққан кишилардир.

«Стахановчи», «стахановчасига» — бу сўзлар ташаббус рамзи, барча илғор ишлар, эскириб, ўз умрини яшаб бўлган нарсаларга қарши кураш рамзидир. Стахановчилик ҳаракати нафақат социал, балки маънавий ҳодиса ҳам бўлиб, янги жамият кишисининг маънавий гўзаллигини кўрсатиб берди. Шу ҳаракат кашшофлари мамлакатнинг чинакам қаҳрамонлари бўлиб қолдилар. Ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, ёшлар уларга тенглашиб, яшашни улардан ўрганди-лар, уларга эргашиб бордилар.

Тарихни эзъозлаш учунгина бу ҳақда гапираётганим йўқ. Шу залда ўтирган ветеран стахановчиларга ва ҳозирги кунимизнинг меҳнат илғорларига назар ташлар экансан, даврларнинг бир-бири билан узвий боғлиқлиги тўғрисида, социалистик анъаналар эстафетаси ҳақида ўйлайсан киши. Ўтган ярим аср мобайнида техника ҳам, одамлар ҳам ўзгариб кетди. Аммо стахановчилик ҳаракати анъаналари ўтмишда қолиб кетгани йўқ. Стахановчи кашшофларнинг жўшқин новаторлик руҳи, уларнинг техника қувватидан имкони борича тўла фойдаланишга эришиш йўлидаги интилишлари, ўз умрини яшаб бўлган нормаларни, қолаверса психологик одатларни ўзгартиришдаги дадилликлари бизнинг давримизга айниқса ҳамоҳангдир.

Ҳозир партия мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, барча соҳада интизом ва тартибни қатъиян мустаҳкамлаш йўлидан бормоқда. Экономикага кўпроқ жўшқинлик бахш этиш, уни интенсивлаш изига ўтказиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини бутун чоралар билан ўстиришни таъминлаш лозим. Бу йўл меҳнаткашларнинг орзу-умидлари ва кайфиятларини тўла даражада ҳисобга олади, аниқроқ қилиб айтганда ифода этади.

Бизнинг энг яқин келажакдаги ва бирмунча олис истиқболдаги планларимизни, сиёсатимизни КПСС XXVII съезди узил-кесил белгилаб беради. Аммо биз асосий масалада халқ хўжалиги комплекси ўн иккинчи беш йилликда ва учинчи минг йиллик бошланишига қадар қандай ривожланиб бориши кераклигини ҳозирдаёқ тасаввур этамиз. Ҳал қилувчи бўғин қаерда эканлигини ва биринчи навбатда қайси мурватларни босиш кераклигини кўриб турибмиз. Уч беш йиллик мобайнида саноат потенциалини Совет ҳокимиятининг аввалги барча йиллари мобайнида яратилганига баравар даражада ўстиришни таъминлаш лозим. Бунда экономиканинг интенсивлаш йўли билан шунга эришиш керак — масаланинг энг муҳим томони ҳам мана шундадир.

Ҳаётнинг ўзи шундай суръатларни тақозо этмоқда. Совет кишиларининг фаровонлигини ошириш, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини давлатимиз ва унинг иттифоқчилари хавфсизлигини сўзсиз кафолат берадиган даражада сақлаб туриш зарурлиги шундай суръатларни тақозо этмоқда. Хуллас, биз Ленин йўлига амал қилиб, масъулиятли тарихий йўлни танлаб олишимиз керак эди — партия ҳам шу йўлни танлаб олди. Социал-иқтисодий тараққиётни анча жадаллаштириш орқали жамиятнинг сифат жиҳатдан янги ҳолатига эришиш — ана шундай йўлдир. Зотан биз шу йўлдан борамиз, борганда ҳам оғишмай ва изчиллик билан бораверамиз. Ҳозир бутун диққат-эътибор: белгиланган тадбирларни амалда рўёбга чиқаришга, конкрет ишларга, ҳоҳ ишчи, колхозчи, мутахассис, олим, корхона ёки тармоқ раҳбари бўлишидан қатъи назар истисносиз ҳамманинг осон бўлмаган кундалик ишига қаратилиши лозим.

Яқинда мен Ғарбий Сибирнинг нефть-газ районида ва Қозоғистоннинг қўриқ ўлкасида бўлдим. Ишчи ва мутахассислар билан жиддий ва ошкора суҳбатлашдик. Ана шу саҳбатлардан совет ишчиси ва деҳқони, инженери ва олими мамлакат олдида турган вазифаларнинг ҳал этилиши учун ўз масъулиятини чуқур англамоқдалар, деган асосий хулоса келиб чиқади. Шунчаки, олға ҳаракат қилиш эмас, балки фан-техника тараққиётининг бутун жабҳаси бўйлаб чинакам ёриб ўтиш, экономикани-ривожлантиришда туб бурилиш зарурлиги вужудга келганлигини равшан англаш яққол кўриниб турибди.

Мана шу янги шароитда кишиларнинг активлиги, уларнинг ўзгаришлардан астойдил манфаатдорлиги сезиларли равишда кучаймоқда. Улар проблемаларни новаторларча ҳал этиш йўлларини, социалистик мусобақани ташкил этишнинг янада таъсирчан шаклларини изламоқдалар. Меҳнаткашларнинг кейинги вақтларда бунёдга келган оммавий ташаббуслари бунинг далилидир.

Чунончи, Москва ва Ленинград корхоналарининг коллективлари ишлаб чиқариш ҳажмларининг жами ўсишига техника тараққиёти, машина-ускуналарни мумкин қадар кўпроқ ишлатиш йўли билан эришиш учун курашмоқдалар. Украина машинасозлари XII беш йилликда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг жами ўсишини қора металлар прокати истеъмолини оширмасдан ва ишловчилар сонини кўпайтирмасдан таъминлаш мажбуриятини олдилар. Липецк, Нижний Тагиль ва Череповец металлургларни қувватлардан, иккиламчи ресурслардан яхшироқ фойдаланиш ҳамда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш йўли билан юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришмоқдалар. Кўпгина корхоналар иш жойларини аттестациядан ўтказиш ва рационализациялашни такомиллаштириш асосида юксак пировард натижаларни қўлга киритмоқда. Бу йил тежаб қолинган материаллар ҳисобига камида икки кун ишлаб беришга қарор қилган меҳнат коллективларининг ташаббуси ҳамма жойда қўллаб-қувватланди.

Енгил автомобиллар ишлаб чиқарувчи Вольжск бирлашмасининг КПСС Марказий Комитети маъқуллаган муҳим ташаббуси тўғрисида алоҳида айтиб ўтмоқчиман. Бу ташаббуснинг моҳияти шундаки, коллектив ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини оширишнинг конкрет таклифларини ишлаб чиқди, бу таклифлар министрлик XII беш йилликка белгиланган контрол рақамлардан анча кўпдир. Меҳнат унумдорлигини талай даражада оширишга, ҳар бир автомобилга сарфланадиган металлни, ёнилги сарфини камайтиришга қарор қилинди. Бунинг устига янги моделлардаги автомобилларнинг гарантияли юриш муддати бир ярим баравар узайтирилади. Коллектив ўз таклифларини давлат планига киритишни сўради.

(Давоми иккинчи бетда).

КАДРЛАР БИЛАН ИШЛАШДА ЛЕНИНЧА УСЛУБ УЧУН

ТОШКЕНТДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Коммунистик партия жамият тараққиётининг ҳамма босқичларида кадрлар сиёсатини изчиллик ва мақсадни кўзлаб амалга ошириб келмоқда. Бу сиёсатнинг асосий принципларини В. И. Ленин ишлаб чиққан. Партия кадрлар билан иш олиб бориб, партия, давлат, хўжалик ва маданий-тарбиявий фаолиятнинг ҳамма соҳаларида сиёсий етук ва маънавий жиҳатдан юксак, ишни яхши биладиган ва ташаббускор, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган ва янгиликни ҳис эта биладиган кишилар иш олиб боришига эришмоқда.

20 сентябрь куни Тошкентда очилган «Кадрлар тўғрисидаги ленинча таълимот ва ҳозирги шароитда раҳбар ходимларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни янада яхшилашнинг актуал масалалари» мавзуида очилган илмий-амалий конференцияда шу ҳақда гап борди. Уни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳамда КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси ўтказмоқда. Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва республика Министрлар Советининг масъул ходимлари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, касаба союз, комсомол ходимлари, министрлик лар ва идораларнинг раҳбарлари, жамиятшунос олимлар, илмий-ишлаб чиқариш, саноат ишлаб чиқариш бирлашмалари, транспорт, қурилиш ташкилотлари, колхозлар ва совхозлар раҳбарлари, оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг ходимлари қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев «Кадрлар тўғрисидаги ленинча таълимот ва ҳозирги шароитда раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни янада яхшилашнинг актуал масалалари» мавзуида доклад қилди.

Конференция қатнашчилари КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси проректори И. И. Пронининг «Коммунистик ғоявийлик — раҳбарнинг ажралмас фазилати», КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Ижтимоий фанлар академияси сиёсий иқтисод кафедрасининг раҳбари СССР фанлар академиясининг мухбир-аъзоси Л. И. Абалкининг «Раҳбарнинг замонавий сиёсий-иқтисодий тафаккурини шакллантириш» мавзуидаги докладларини ҳам тингладилар.

Конференция иши масъуллиятли даврда ўтаётганлиги таъкидланди. Мамлакатимизда партиямиз ва халқимиз ҳаётида, бутун халқаро коммунистик ҳаракат ҳаётида муҳим воқеа — КПСС XXVII съездига фаол тайёргарлик кўрилмоқда. Съезд марксча-ленинча назарияни ижодий ривожлантириш асосида партиянинг янги таҳириндаги программасини қабул қилади, КПСС Уставига ўзгартишлар киритади, мамлакатимиз сиёсий, социал-иқтисодий, маънавий тараққиётининг яқин вақтдаги ва узоқ муддатли вазифаларини белгилаб беради.

Ҳозирги даврда партия ва халқнинг асосий куч-ғайратлари фан-техника тараққиёти негизида мамлакат ривожланишини жадаллаштиришга қаратилгандир. Бу — экономикани интенсивлаш йўлига ўтказиш, ишлаб чиқариш структурасини, қайта қуришни амалга ошириш, бошқариш, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг самарали формаларини жорий этиш, халқнинг моддий фаровонлигини янада ошириш, совет давлатининг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш йўлидир.

(Давоми учинчи бетда).

М. С. ГОРБАЧЕВ НУТҚИ

(Бошы биринчи бетда).

Шуни қайд этиб ўтиш лозимки, ВАЗ ташаббуси корхонадан бошлаб ҳар бир бригада, ҳар бир иш жойигача узлуксиз ишлайдиган хўжалик ҳисоби тажрибаси билан талай даражада «аралашиб кетган». Бу — партиянинг барча резервларни халқ хўжалигига хизмат қилдириш тўғрисидаги даъватига муносиб жавоб бўлиб, ишга омилкорлик билан муносабатда бўлиш намунасидир.

Кўриб турибмизки, бугунги кунда илғор коллективлар аввало ишнинг сифат кўрсаткичларига эътиборни қаратмоқдалар. Янги техника ва технологияни ўзлаштириш, ресурсларни тежаш, шартнома мажбуриятларини сўзсиз бажариш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш шулар жумласидандир. Ўз-ўзидан равшанки, мен мусобақанинг фақат айрим хусусиятларнигина айтиб ўтмоқдаман — унинг тажрибаси ҳаётнинг ўзи каби бой ва хилма-хилдир.

Ишлаб чиқариш соҳиби сифатида ходимнинг ўзининг камол топиши, унинг ҳозирги вазифалар кўлами ва янгилигига мослашуви ҳам ғоят катта аҳамиятга эга, албатта. Чунки мусобақа — меҳнаткашлар иждодкорлигини авж олдиришнинг ғоят муҳим соҳаси, совет кишиси нималарга қодир эканлигини кўрсата олиши ва камол топишининг, унинг қобилияти, истеъдоди, гражданлик фазилатларини аниқлаш ҳамда жамоат томонидан эътироф этишнинг асосий воситаларидан биридир.

Хуллас, ишларимиз юришиб кетди, дастлабки натижалар олинди, аммо бу қатта ишнинг бошланиши холос. Олдинда изчиллик билан оғишмай ҳал этиш лозим бўлган ғоят кенг миқёсли вазифалар турибди. Бу вазифалар турмушнинг барча соҳаларига тааллуқли бўлиб, барча бошқарув бўғинларидан ниҳоятда юксак масъулиятни талаб қилади. Биз хўжалик кадрларини партия олға сурган янги ёндашув ва талаблар руҳида қайта тайёрлаш йўлини бундан буён ҳам қатъият ва изчиллик билан ўтказаверамиз.

Аммо ўртоқлар, пировард натижада ишнинг муваффақияти меҳнат коллективларида — бирлашмалар ва корхоналарда, цехлар ва бригадаларда, иш жойларида ҳал этилади. Ҳал этилганда ҳам, ҳар бир меҳнатчининг ғайрат-шижоати, ақл-идроки билан ва айтишим мумкинки, қалби, шаъни ва виждони билан ҳал этилади. Умумий манфаат йўлида виждонан ишлаш, интизомга қатъий риоя этиш, масъулият ва ташаббускорлик кўрсатиш, давлат манфаатлари тўғрисида ўз манфаатларидек ғамхўрлик қилиш — аслида ҳар бир кишидан талаб қилинаётган нарсалардир.

Шу мақсадда барча воситалар — иқтисодий ва социал воситаларни, барча омиллар — моддий ва маънавий омилларни ишга тушириш керак. Бунда шундай рағбатлантиришнинг муҳимлигига алоҳида эътиборни жалб қилмоқчиманки, уни ҳеч қандай сўм билан ўлчаб бўлмайди. Ишчи ва колхозчиларнинг, мутахассислар ва олимларнинг — Ватан шон-шуҳратини ошираётган барча кишиларнинг ҳалол меҳнатини ўз вақтида пайқаш, қўллаб-қувватлаш ва улуғлаш нақадар муҳим эканлигини ўтган йиллар ва бугунги кун тажрибаси кўрсатиб турибди.

Олдинда бораётганларга баъзан осон бўлмайди. Иш ҳамиша ҳам шитоб билан боравермайди: эскириб қолган анъаналарни ўзгартиришга, қолоқлик ва тушунмасликни бартараф этишга тўғри келади. Лекин ҳар бир новатор — мамлакатнинг шон-шуҳрати ва ифтихори, социалистик жамиятининг ғоят катта бойлигидир. Бундай кишиларни қўллаб-қувватлаш лозим. Уларнинг номлари ва ишларини бутун мамлакат, ҳар бир меҳнат коллективи билиши керак.

Ташаббускор, юқори унумли меҳнатни бутун чоралар билан рағбатлантириб, айни вақтда қўл учида ишлаётган, меҳнат ва технология интизомини бузаётган, брак маҳсулотни кўп ишлаб чиқараётган кишиларга нисбатан қаттиқ талабчанлик қилишимиз лозим. Марказий Комитетга келаётган хатларда меҳнаткашлар виждонан меҳнат қилишни истамаётган кимсаларга қарши тағин ҳам таъсирчан ҳуқуқий, моддий, маъмурий ҳамда бошқа чоралар қўллашни таклиф этмоқдалар. Бу адолатли бўлур эди. Ҳудди шундай ҳаракат қилиш ҳам керак. Қоларверса, хўжалик юритишнинг янги механизми ҳам шунга қаратилган бўлиб, тобора кўпроқ корхоналар ва тармоқлар шу асосда ишлашга ўтмоқда.

Марказий Комитет ишчилар синфи, деҳқонлар, инженер-техник қадрлар, хизматчилар, зиёлилар мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштириш реаллик бўлиб қолиши, совет кишиларининг турмуши моддий ва маънавий жиҳатдан яна ҳам бой, тўлақонли, сермазмун бўлиб қолиши учун ижодий активлик кўрсатиб, ўз кучларини аямасликларига умид боғлайди.

Ўртоқлар! В. И. Ленин «омманинг **тезлик билан** ишга киришмоғи учун **оммани мусобақасини ҳам, ташаббусини** ҳам қўзғата билмоқ» ниҳоятда муҳим, деб ҳисоблаган эди. Ҳозир социалистик мусобақада амалда барча меҳнаткашлар иштирок этмоқдалар. Бироқ, меҳнат мусобақасининг самараси ҳамиша ҳам кутилганидек эмас, деб ўйлайман. Бунинг сабаблари ҳар хил. Энг асосий сабаблардан бири шундан иборатки, мусобақанинг форма ва методлари иқтисодий ривожланишнинг ҳозирги босқичи характерига асло тўла мос келаётгани йўқ. Кўпгина коллективларда социалистик мусобақа экономикани интенсив ривожланиш изларига ўтказиш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, хўжалик механизмини қайта қуриш, меҳнатни ташкил этишнинг коллектив формаларини кенг жорий этиш борасидаги ишлар билан мустаҳкам ва чуқур боғланмай, ўз ҳолича давом этмоқда, деса бўлади.

Бундай аҳволни тубдан ўзгартириш керак. Модомики, биз резерварлни аниқлашга, эга бўлган барча нарсалардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишга киришган эканмиз, келинглар, мусобақанинг ўзига ҳам шу позицияларда туриб янгича назар ташлайлик. Умуман бу мусобақага ҳозирча устун мақсадлар: меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, ресурсларни тежаб-тергашдан иборат аниқ-пухта йўналиш етишмаяпти.

Суръат, сифат, тежамкорлик, уюшқоқлик — куннинг асосий шиорлари мана шулардир.

Учрашувимиздан фойдаланиб, маҳсулот сифатини қатъиян яхшилаш зарурлиги тўғрисида яна бир бор айтиб ўтишни истардим. Бу экономикага, сиёсатга, ахлоққа оид масалаларнинг бутун бир тугунидир. Маҳсулотнинг сифати пастлиги — халқ мулкини ҳам, инсон меҳнатини ҳам совуришдан, тўғридан тўғри талон-торож қилишдан бошқа нарса эмас. Масалан, кенг истеъмол молларини олиб кўрайлик. Нима учун биз космик кемаларни, атомоходларни яхши тайёрлай оламиз-у, замонавий рўзғор техникасини, пойабзал, кийим-кечакни кўпинча нуқсонлар билан ишлаб чиқарамиз, деб таажжубланаётган харидорни тушуниш мумкин. Бундай маҳсулот ишлаб чиқариш эса нафақат моддий, шу билан бирга маънавий-сиёсий зиён етказади.

Нима учун шундай бўлаётганлиги сир эмас. Маҳсулотнинг сифати учун талабчанликнинг пастлиги, технология интизомининг бўшлиги асосий сабабларнинг биридир. Бунда эса кўп нарса меҳнат коллективларининг ўзига боғлиқ. Ишчи ва колхозчилар, олимлар ва мутахассислар, инженер-техник ходимлар, хўжалик раҳбарлари Ватанимизнинг барча маҳсулоти жаҳондаги ана шундай энг яхши маҳсулотлардан қолишмаслиги ёки улардан ўзиб кетиши учун курашни авж олдириб юборишларига ишончимиз комил.

Сифат тўғрисида гапирганда мен миқдор кўрсаткичлари ўз аҳамиятини йўқотди, деб айтмоқчи эмасман асло. Ҳозир ҳам кўпроқ дон, сабзавот, гўшт етиштириш, кўмир ва нефть қазиб олиш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш керак. Бир қанча тармоқларда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш бундан буён ҳам меҳнат мусобақасининг муҳим кўрсаткичи бўлиб қолаверади. Аммо шу нарса ҳам равшанки, биз, айтайлик, энергетика ва хом ашё ресурсларини ишлаб чиқаришни чексиз ошириб бора олмаймиз. Ҳар бир тонна металл, нефть, ўғитдан, ҳар бир киловатт электр энергиядан, ҳар бир куб метр ёғочтахтадан омилкорлик билан фойдаланишни ўрганиш лозим.

Шу боисдан ҳам меҳнат ресурсларини, моддий ва молиявий ресурсларни тежаш, улардан оқилона фойдаланиш учун ҳам мусобақа олиб борилиши керак. Мен шу мавзуда гапирган эдим, бироқ аҳвол секинлик билан яхшиланиб бораётганлигини ҳисобга олиб, шуни яна бир бор таъкидламоқчиман: иқтисод қилиш, тежамкорлик, жамғарилган ишлаб чиқариш потенциалидан оқилона фойдаланиш — бизнинг дастлабки резервимиз, халқ хўжалиги самарадорлигини оширишнинг ҳал қилувчи шартидир.

Бу йўналишдаги ҳар бир конкрет қадамни қадрлаш, исрофгарчиликка нисбатан қатъий чора кўриш керак. Шундай ҳам бўладики, қарасанг, цехда ёки завод ҳовлисида иқтисод ва тежамкорликка даъват этувчи плакатлар илиб қўйилган, завод территориясини эса темиртерсак, ўз муддатида ўрнатилмаган машина-ускуналар босиб ётади. Демак, даъватлар ва сўзлар бошқаю, иш бутунлай бошқа бўлиб чиқади.

Ўртоқлар! Жамият олдида турган вазифаларни ҳал этишда касаба союзларининг роли бениҳоя катта. Меҳнаткашларнинг социал ва маданий эҳтиёжлари тўғрисида, меҳнат ва турмуш шароитлари, дам олиши ва бўш вақтларини ўтказиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиш — касаба союзлари фаолиятидаги энг асосий вазифадир. Аммо бу вазифаларни энг юқори меҳнат унумдорлиги учун, ишлаб чиқаришда интизом ва уюшқоқлик учун сабот билан мунтазам курашмай туриб, муваффақиятли ҳал этиб бўлмайди. Неъматларни яратишнинг ягона йўли — самарали ишлашдан иборат. Шунинг учун меҳнаткашлар манфаатларини унумдорликни ошириш орқали ҳимоя қилиш — касаба союзларининг, барча ишлаб чиқариш коллективларининг энг муҳим вазифаларидан биридир.

Шу мақсадда Меҳнат коллективлари тўғрисида қонундан ҳозиргига қараганда активроқ фойдаланиш лозим. Турмушимизнинг барча проблемалари меҳнат коллективларида кўзгудагидек акс этмоқда. Планлар меҳнат коллективларида амалга оширилмоқда, янги ғоялар синовдан ўтказилмоқда, кадрлар вояга етмоқда. Масалан, «юқоридан юзаки кўз юғуртириш» эмас, балки қуйи бўғинлардаги вазиятни синчиклаб ўрганиш ва ҳисобга олиш бригада хўжалик ҳисобини, айни хўжалик ҳисобини янада ғайрат билан жорий этишга ёрдам беради. Чунки бригадалар кўп, саноатда эса, масалан, ҳозирча уларнинг атиги беш-дан бир қисмигина хўжалик ҳисоби асосида ишламоқда.

Ўзларингиз ҳам яхши биласизларки, бригадада ҳар қандай киши кўзга яққол ташланиб туради, коллектив аъзоларининг ўзлари ҳар бир кишининг биргаликдаги меҳнатдаги иштироки даражасига баҳо берадилар. Бунда иш ҳақида ҳам, бошқа моддий ва маънавий рағбатлантириш формаларида ҳам социал адолат принциплари тўлиқроқ амалга оширилади. Бу ерда айёрлик қилиш, ўзгалар паноҳига яшириниш мушкул бўлиб, мажбуриятларнинг ишлаб чиқариш пировард натижалари билан боғлиқлиги равшан кўриниб туради.

Бинобарин, коллективларда резервларни кун сайин синчиклаб излаш, «қуйида ҳам», «юқорида ҳам» деганларидек, талабчанлик вазиятини вужудга келтириш кўп даражада касаба союзларга боғлиқ. Бироқ кўпинча касаба союз комитети ҳамма ишда қатнашаётгандек бўлсада, аммо кучни сарфлайдиган асосий нуқталарни белгилаб олмаган, деган таассурот туғилади. Натижада мусобақани ташкил этишда кўпинча содир бўлаётганидек, ғалайгина ташаббус «қоғозга», тадбирларни «ихтиро этиш» ва «расмийлаштиришга» сарфланади.

Расмиятчилик — оммани бевосита ижодкорлиги бўлмиш мусобақанинг ашаддий душманидир. Мажбуриятлар баъзида «нусха кўчириб» ёзилиши ва қатнашчиларга фақат имзо чекиш учун берилиши сир эмас. Мусобақа кўрсаткичлари корхонанинг, тармоқнинг ўзига хос хусусиятини ҳисобга олмай белгиланади. Мусобақа қатнашчиларининг шахсий мажбуриятларини олиб кўрайлик. Бу ишнинг ўзи яхши. Бироқ ишчи, инженер аслини олганда, ўзларининг бевосита хизмат вазифаларини қайтадан кўчириб ёзиб, уларни бажаришга сўз беришларининг нима кераги бор? Ахир бу мусобақа ғояснинг ўзини бузишдан бошқа нарса эмас-ку.

Мана шундай масалани ҳам ўйлаб кўриш керак: мусобақа ва ташаббусларнинг тури ниҳоятда кўпайиб кетмаганмикин? Буниси ҳамиша хайрли бўлавермайди. Мусобақанинг энг қимматли томони — юксак натижаларга эришишдан, илғор ишлаб чиқариш тажрибаси, меҳнатнинг новаторлик усуллари ва методларининг бунёдга келишидадир Кўпдан кўп ташаббусларни уларнинг реал самараси билан чамалаб кўриладиган бўлса, уларнинг баъзилари етарли ўйлаб кўрилмаган, деган хулосага келмаслик мумкин эмас.

Касаба союз ва хўжалик органларининг ана шу йўналишдаги ишини кучайтириш керак, деб ҳисоблайман. Реал ишларни жарангдор шиорларни кўтариб чиқиш билан, жонли иш олиб боришни эса кўпдан кўп ва ўйлаб чиқарилган тадбирлар ўтказиш билан алмаштириш мумкин эмас.

Бошқа етилган масалалар ҳам бор. Булар — мусобақани ташкилий-техникавий жиҳатдан таъминлаш учун, мажбуриятларнинг иқтисодий асосланганлиги, уларнинг тиғизлиги учун масъулият, ғолибларни рағбатлантиришда баравар тақсимлашга барҳам бериш, илғорларнинг обрўэътиборини ошириш ҳақидаги масалалардир. Ютуқларнинг ҳам, нуқсонларнинг ҳам аниқ мезони бўлиши керак. Учрашув қатнашчилари бу ва бошқа масалалар хусусида ўз фикрларини айтадилар, деб ўйлайман.

Бугун ички ликбозликка қарши кураш сингари мураккаб проблемага ҳам тўхталиб ўтишга рухсат этгайсиз. Амалга оширилган тадбирларни, гарчи бундан нозик кишилар бўлса ҳам, меҳнаткашлар қизғин қўллаб-қувватлашди. Умид бахш этувчи натижалар ҳозироқ кўриниб турибди. Вино-арақ маҳсулотларини истеъмол қилиш камайди. Одамлар ичкиликбозликка нисбатан муросасиз бўлмоқдалар. Ишлаб чиқаришда бўлгани каби шаҳар ва қишлоқларнинг кўчаларида тартиб анча мустаҳкамланди. Сизларга айтишим мумкинки, кейинги уч ой мобайнида шикастланиш ҳоллари кескин камайди. Бу эса минглаб кишиларнинг саломатлигини сақлаб қолиш имкониятини берди. Кишилар саломатлиги ҳамма нарсадан ҳам кўра қимматлидир.

Демак, катта иш бекорга бошлаб юборилгани йўқ. Мўлжалланган ишни оғишмай амалга оширамиз. Хушёрликни жамиятимиз ҳаётининг нормасига айлантириш учун узоқ вақт, қунт билан иш олиб бориш керакligини яхши тушунамиз. Бунинг учун сабр-тоқатимиз етарлидир. Яна бунинг устига бундай йўлни амалга оширишда КПСС Марказий Комитети бутун халқнинг қўллаб-қувватлашига, жамоатчилик фикрининг етуклиги ва куч-қудратига таянмоқда.

Ўртоқлар! Стахановчилик ҳаракатининг яна бир ўзига хос белгиси бор: бу ҳаракат ёшлар орасида туғилди. Унинг ташаббускорлари ёши ўттиздан ошмаган кишилар эди. Бу қонунийдир, зотан бирон-бир катта тарихий вазифа ёшларнинг актив, фаол ва ҳар томонлама иштирокисиз ҳал этилиши мумкин эмас. Жамиятимиз олдида турган ғоят катта новаторлик вазифаларини ҳал этишда ёш авлоднинг ғайрат-шижоатидан тўлиқ фойдаланиш бугунги кунда ҳар қачонгидан ҳам муҳимдир.

Баъзан ҳозирги ёшлар граждан етуклигига секинлик билан эришмоқдалар, дейишади. Кекса авлодга мансуб баъзи кишилар эса бу хусусда ҳатто жаврашади ҳам. Бироқ гапнинг пўсткалласини айтганда, биз ҳозирги совет ёшларидан мамнун бўлишимиз мумкин. Бизнинг йигит ва қизларимиз — индустрлаш йилларида ўша пайтлар мисли кўрилмаган меҳнат унумдорлиги рекордларини қўйган, уруш жанггоҳларида биринчи бўлиб хужумга ташланиб, душман амбразурасига кўксини қалқон қилган, ҳаво ва танк жангларида душман машиналарига дадил тик боғган кишиларнинг фарзандлари ва набираларидир. Улар қўриқ ерларни ўзлаштирган, Қутб тундрасида ва Сибирь тайгасида нефть ва газ қазиб чиқарган кишиларнинг фарзандлари ва набираларидир. Улар сиз билан бизларнинг фарзандларимиз ва набираларимиз, бизнинг сафдош ўртоқларимиздир. Улар бугунги кунда ҳам фидокорона меҳнат, Ватанга хизмат қилиш ва содиқ бўлишнинг энг юксак намуналарини бутун оламга кўрсатмоқдалар. Улар БАМ ни қураётган, янги шаҳарларни бунёд этаётган, дон етиштираётган, Ватан чегаралари посбонлигида содиқ хизмат қилаётган кишилардир.

Партия, халқ совет ёшларининг социалистик ва коммунистик қурилишга қўшаётган ҳиссасини юксак баҳолайди. Биз ёшларимизга ҳар жиҳатдан ишонамиз, улар ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида ўзларини намоён қилишлари, ўз қобилиятларини кўрсатишлари учун кенг имкониятлар яратиб бериш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдамиз.

Партия комитетлари, хўжалик органлари комсомол билан биргаликда ёш новатор ишчилар, инженерлар, олимларнинг ғайрат-шижоати ва истеъдодидан, ҳамма янги нарсаларга қизиқишидан, қолоқлик ва консерватизмга муросасизлигидан, меҳнатда шон-шуҳратга интилишларидан янада тўлиқ фойдаланиш йўллари ва формаларини қидириб топса, бундан социалистик жамиятимиз фақат наф кўради. Шу жумладан, мусобақа йўли билан ҳам бундан фойдаланиш зарур. Ишлаб чиқариш, фан, бошқариш, маданият соҳаларидаги раҳбарлик ишларига истиқболли мутахассисларни ўз вақтида кўтариш ҳам муҳимдир. Бу ҳамиша ўзини оқлайди.

Эҳтимол, сизлар телевидение орқали «Сиз бунга қодирсиз» туркумидаги кўрсатувларнинг бирини кўргандирсиз. Унда гап ўз қўллари билан енгил автомобиллар яратаётган моҳир кишилар тўғрисида борган эди. Машиналарнинг кўпгина моделлари кўрсатилди, уларнинг бири сезиларли равишда ажралиб туради. Уни Ленинградлик икки ёш ишчи — кечки институтда ўқиётган Дмитрий Парфёнов билан кема приборсозлиги техникумини тамомлаган Геннадий Хаинов ясашган. Йигирма беш ёшли бу йигитлар уч йил ичида оригинал конструкциядаги автомобилни мос бўлмаган шароитда қура олдилар. Улар ўзларининг юксак даражада техникавий билимдонлигини ва фикрлаш қобилиятининг кенглигини кўрсатдилар. Ана шу моҳир усталарга махсус лаборатория ажратиб, ҳозир тўғри қилишди, деб ўйлайман. Улар ана шу лабораторияда ўз ишларини давом эттира оладилар.

Биз ёшларнинг техника ижодкорлиги учун мумкин бўлган барча воситалари билан имконият яратишимиз кераклигини таъкидлаш учун атайлаб шу мисолга тўхталиб ўтдим. Ёшларнинг ижодий потенциалини жамият социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш билан боғлиқ вазифаларни ҳал этишга қаратиш учун имконият яратибгина қолмай, шу билан бирга, барча зарур шароитларни ҳам вужудга келтириш лозим. Ҳозир ушбу масалалар юзасидан тайёрланаётган таклифларни партия Марказий Комитети кўриб чиқади.

Бундан бир йил муқаддам КПСС Марказий Комитети «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Бу қарор партия ва комсомол ташкилотларида ишчанлик билан муҳокама этилди ва шубҳасиз, комсомолнинг фаолияти активлашишига, амалий, жонли ишлар билан бойишига ёрдам берди. Энг муҳим вазифаларга қизиқиш кучайиб, расмиятчилик ҳоллари камайди. Аммо ҳали кўп иш қилиш керак.

Гап нима ҳақида бормоқда? Гап комсомол Ленининг коммунизм қуришни ўрганиш, кун сайин заводда ва далада, синфда ва лабораторияда ўрганиш, кундалик ишни коммунистик истиқбол билан боғлай билиш ҳақидаги васиятини қатъият билан амалга ошириши хусусида бормоқда. Ёшларни қизиқтираётган, тўлқинлантираётган ва ташвишлантираётган ҳамма нарса комсомолнинг ишидир. Унинг иш услуби ва методлари жонли, қизиқарли бўлиши, амалда ҳам, шакл жиҳатидан ҳам айни навқирон ва ёшларга хос бўлиши, олдиндан уюштиришлардан, кампаниячиликдан, ҳар қандай ясамачиликдан холи бўлиши керак. Холбуки, мана шу нарсаларга ҳамон озмунча куч ва маблағ сарфланаётгани йўқ.

Ўртоқлар! Мамлакатимиз ҳаётида масъулиятли давр бошланди. Шу йил ва умуман беш йиллик планларининг тақдири ҳал бўлмоқда. Партиянинг навбатдаги съездига тайёргарлик кенг қулоч ёзмоқда, бу эса партия ташкилотлари, меҳнат коллективлари турмуши ва фаолияти активлигини, бутун ижтимоий муҳитни белгилаб бермоқда.

Партия амалга оширилган ишларни чамалаб кўриб, истиқбол йўлини аниқлаб олаётган бугунги кунда энг муҳим масалалар хусусида сизларнинг фикр ва таклифларингизни билиш биз учун муҳимдир. Марказий Комитет ишчилар, колхозчилар, мутахассислар, олимлар фикрига ҳамиша диққат билан қулоқ солади, ўз сиёсатини оммaнинг тажрибаси билан таққослайди. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас. Чунки партия иши — халқ ишидир.

Жамият олдида турган проблемаларнинг муваффақиятли ҳал этилишига партиянинг ишончи комилдир. Шунинг учун ҳам ишончи комилки, партия ҳаракатининг аниқ программасига эга бўлиб, халқнинг ижодий кучига, ишчилар синфи, деҳқонлар, зиёлиларнинг уюшқоқлиги ва интизомига, юксак сиёсий ва профессионал маданиятига таянади. Партия йўлининг амалга оширилиши Ватанимизнинг янада бой ва қудратли, совет кишилари ҳаётининг янада гўзал, ривожланишимизнинг янада жўшқин бўлишига олиб келади.

Мана шулар йўлида, буюк идеалларимиз йўлида яшасак арзийди. Маҳнат қилсак арзийди, Курашсак арзийди!

(Давомли қарсаклар).

М. С. ГОРБАЧЕВ М. КОЙВИСТО БИЛАН УЧРАШДИ

19 сентябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев СССР Олий Совети Президиумининг тақлифига биноан амалий визит билан ва дам олиш учун Совет Иттифоқига келган Финляндия Республикасининг Президенти М. Койвисто билан учрашди.

Дўстона суҳбат чоғида Совет — Финляндия муносабатларини янада ривожлантириш истиқболлари, шунингдек иккала давлат кучғайрат сарфлаб ҳал этишга интилаётган бир қанча етук халқаро проблемалар муҳокама қилинди.

Иккала томон Совет — Финляндия ҳамкорлигини ҳар қандай халқаро шароитларда дўстлик ва ишонч йўлининг ўзгармаслигини таъминлайдиган узоқ муддатли, принципиал омиллар асосига бундан буён ҳам қуваришни ниятини тасдиқлади. Шу муносабат билан дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1948 йил Шартномасининг сўнмас аҳамияти таъкидланди, мазкур Шартноманинг амал қилиш муддати XXI асрнинг бошигача узайтирилганлиги унинг ҳамма принциплари ва қоидалари ҳаётийлигини тасдиқлади ва Совет — Финляндия яхши қўшничилигининг истиқболларини пухта равишда гарантиялади.

М. С. Горбачев билан М. Койвисто сиёсий ҳамкорликни, савдо-иқтисодий, маданий ва бошқа соҳалардаги тенг ҳуқуқли алоқаларни, халқаро майдондаги самарали ўзаро баҳамжиҳат ҳаракатларни янада чуқурлаштириш иккала мамлакат халқлари манфаатларига, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш иши манфаатларига мос бўлиб тушар эди, деган фикрни айтдилар. Совет — Финляндия муносабатларини белгиловчи хусусиятлар бўлиб қолган дўстлик ва ўзаро ишончни Совет ва Финляндия халқларининг бахт-саодати йўлида биргаликдаги куч-ғайратлар билан эҳтиёт қилиб ардоқлаш лозимлиги таъкидланди.

Халқаро проблемалар хусусидаги фикрлашувлар чоғида уруш хавфини тугатишга, қуролланиш, айниқса, ядровий қуролланиш пойгасини жиловлашга, космосни ҳарбийлаштиришнинг олдини олишга эришишга зўр ғайрат билан интилиш, барча давлатларнинг тинч ҳамкорлиги йўлга қўйилишига, давлатлараро муносабатлар кескинликни юмшатиш ва ўзаро ишонч изига қайтарилишига ҳар томонлама кўмаклашиш зарур, деган фикр тасдиқланди.

Президент М. Койвисто ядро қуролининг ҳар қандай синовларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб қўйиб, АҚШни ҳам шундай қилишга чақирган ва БМТ Бош Ассамблеяси 40-сессиясининг кун тартибига космик фазони ҳарбийлаштирмаслик шароитида уни тинч ўзлаштиришда халқаро ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги масалани киритишни таклиф қилган Совет Иттифоқининг ташқи сиёсат соҳасидаги янги ташаббусларини юксак баҳолади.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Кенгашда қатнашган давлатлар ташқи ишлар министрларининг Хельсинкида бўлиб ўтган учрашуви 10 йил муқаддам Якунловчи актга ёзиб қўйилган ҳамма принциплар ўз кучини тўлатўкис сақлаб қолаётганлигини тасдиқлаганлиги қайд этилди. Айниқса ҳозир Европа халқларининг тинчлиги ва хавфсизлиги манфаатлари йўлида барча давлатларнинг ҳам икки томонлама, ҳам кўп томонлама асосдаги ҳамкорлигини ривожлантириш соҳасидаги куч-ғайратларини ошириш талаб қилинади. СССР билан Финляндия бу йўлда актив ҳаракат қилаверадилар.

Совет томони Финляндиянинг Европа шимолида хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлашга қаратилган куч-ғайратларини ижобий баҳолади, бу районни халқаро кескинлик ва можаролардан ҳоли сақлашга кўмаклашишга тайёр эканини билдирди. Шу муносабат билан Финляндиянинг Европа шимолини ядро қуролидан ҳоли зона деб эълон қилиш тўғрисидаги таклифи тобора зўр актуаллик касб этмоқда.

М. С. Горбачев билан М. Койвисто СССР ва Финляндия раҳбарларининг шахсий мулоқотлари практикасини давом эттириш кераклигини айтдилар, бу практика Совет — Финляндия ҳамкорлигининг принципиал масалаларини муҳокама қилиш ва ҳал этиш, тинчлик ва халқаро хавфсизлик масалаларига бир хилда ёндашиш йўлларини топиш имконини беради.

Президент М. Койвисто КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачевга Финляндияга ташриф буюриш тўғрисидаги таклифни такрорлади. Таклиф миннатдорчилик билан қабул этилди.

* * *

Шу куни Кремлда М. Койвисто ва унинг рафиқаси шарафига зиёфат берилди. Самимий ва дўстона вазиятда ўтган зиёфатда М. С. Горбачев ва А. А. Громико рафиқалари билан бирга, шунингдек Совет ва Финляндия томонидан бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

СТАХАНОВЧИЛИК ҲАРАКАТИ ИЛҒОРЛАРИГА — ВАТАННИНГ ЮКСАК МУКОФОТЛАРИ

Аниқ меҳнат мароми, маҳсулотнинг юксак сифати, янги техникани жорий этиш, ҳар бир тонна хом ашёдан ва иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан тежаб-тергаб фойдаланиш — мана шу фазилатлар бундан ярим аср муқаддам стахановчилик ҳаракатини бошлаб берган кишилар ишини давом эттираётган Советлар мамлакатидаги энг яхши меҳнат кишиларининг энг сараларига хос бўлган фазилатлардир.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико 20 сентябрь куни Кремлда ишчилар, қишлоқ меҳнатчиларининг бир группасига давлатнинг юксак мукофотларини топширди. Улар илғор техникани эгаллаб олган қаҳрамон ишчилар синфи партия илгари сураётган талабларга қандай конкрет ишлар билан жавоб бериши мумкинлигининг ажойиб намунасини кўрсатмоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — «Зеленоградстрой» ишлаб чиқариш қурилиш-монтаж бирлашмасининг 111-қурилиш бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи Н. А. Злобин, В. И. Ленин номли Магнитогорск металлургия комбинатининг домна печи газчиси В. Д. Наумкин, «Электростальтяжмаш» оғир машинасозлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг электросталь заводи каруселчи токари В. М. Яригининг меҳнатдаги ажойиб хизматлари Ленин ордени ва иккинчи «Ўроқ ва Болға» олтин медали билан тақдирланди.

«Куйбишевнефть» ишлаб чиқариш бирлашмасининг разведка пармалаш Нефтегорск бошқармаси пармалаш мастери Н. С. Аблаев, «Стахановуголь» кўмир қазиш ишлаб чиқариш бирлашмасининг КПСС XXII съезди номли шахтаси кўмир қазувчиси В. В. Медведев, Тошкент ГРЭСининг энергоблоки катта машинисти И. Муслимов, Тернополь область Гусятинск районидаги «Маяк» колхозининг трактор далачилик бригадаси бошлиғи Р. М. Нарадка, Ф. Э. Дзержинский номли Иваново йигирув-тўқув фабрикаси мастерининг ёрдамчиси В. И. Парфенова, «Уралкалий»» ишлаб чиқариш бирлашмасининг шпур пармаловчиси Н. П. Савчук, Қизил Ўрда область Чиийли районидаги «Телеколь» совхози механизатори Ж. Е. Таспамбетова, «Оржоникидзеуголь» кўмир қазиш ишлаб чиқариш бирлашмасининг Карл Маркс номли шахтаси кўмир қазувчиси Ю. М. Шаталов, С. М. Киров номли Гомель станоксозлик заводининг йўнувчи токари В. Л. Шваров, Москва темир йўлининг II Брянск локомотив депосининг электровоз машинисти В. В. Шемаховнинг шавкатли меҳнати Ленин ордени ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонининг «Ўроқ ва Болға» медали билан тақдирланди.

Мукофотларни топшира туриб, А. А. Громико бундай деди:

— Азиз ўртоқлар!

Советлар мамлакатининг ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлари атоқли вакиллари бўлган сизларга Ватанинг юксак мукофотларини топширишдек фахрли ва ёқимли вазифа зиммамга тушди. Стахановчилик ҳаракатининг шонли давомчилари бўлган сизлар Алексей Стахановнинг шахтёрлик жасоратидан ярим аср ўтгач ҳозирги кунда меҳнатдаги кўпгина илғор ташаббусларни бошлаб бердингиз. Биз, ҳеч бўлмаганда бу залда ўтирганларнинг баъзилари, шу буюк жасоратни ва бу жасорат эгасини яхши биламиз.

Мамлакатимизда меҳнат ҳақиқатан ҳам шон-шараф, шавкат, қаҳрамонлик ва шон-шуҳрат ишидир. Ишчи инсон деган ном мисли кўрилмаган юксак даражага кўтарилди. Сизларга топширилган мукофотлар бунинг янги далилидир. Буларда сизларнинг мукаммал маҳоратингиз, ишга садоқатингиз ва коммунистик бунёдкорлик руҳингиз мужассамлашгандир.

Бутун мамлакат, совет халқи ўз қаҳрамонларини яхши билади, уларнинг шавкатли меҳнатини ардоқлаб келди ва ардоқлайверади. Николай Анатольевич Злобин, Василий Дмитриевич Наумкин, Владимир Михайлович Яригин ва бугун биз шарафлаётган бошқа ўртоқлар машҳур кишилардир. Ушбу мукофотлар бундан буёнги ишларингизда, иш жойларингиздаги ижодий изланишингизда сизлар учун янги омил бўлиб хизмат қилишига шак-шубҳа йўқ. КПСС XXVII съездита тайёргарлик кўрилаётган ҳозирги кунларда новаторлик руҳи алоҳида куч билан намоён бўлмоқда. Кундалик меҳнатда планларимизни муваффақиятли бажаришга қаратилган ташаббуслар вужудга келмоқда. Ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлар гвардияси — сиз муносиб вакиллари бўлган меҳнат коллективлари партия бунда намуна кўрсатмоқда.

Стахановчилик ҳаракатининг 50 йиллиги нишонланаётган бир пайтда сиз бу мукофотларни олдингиз. Стахановчилик ҳаракати ҳаётимизнинг ҳамма жиҳатларига ёриша олишини кўрсатди. Бу ҳаракат хўжалигимизни мамлакатнинг иқтисодий ва социал тараққиётида янги марраларга олиб чиқишга ёрдам берди ва ёрдам бермоқда.

Кашшофларнинг жасорати ҳозирги кунда ҳам совет кишиларини зарбдор меҳнатга илҳомлантирмоқда. М. С. Горбачев уқтирганидек, халқ хўжалигини интенсивлаш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, барча бўғинлардаги кадрларни янгича фикрлашга ўргатиш соҳасида айни шундай оммавий, лекин анча катта миқёсдаги меҳнат шижоати вазифалари турган бир пайтда стахановчилик ҳаракати сабоқлари ўзгармас аҳамиятга эгадир. Сизларнинг шахсий муваффақиятларингиз тилашга ижозат бергайсиз. Сизларга, оиларингизга муста

КАДРЛАР БИЛАН ИШЛАШДА ЛЕНИНЧА УСЛУБ УЧУН

(Боши биринчи бетда).

Кадрларни танлаш, жойжойига қўйиш ва тарбиялаш партиянинг иҳтимоий ҳаёт барча жиҳатларига раҳбарлик қилиш борасидаги фаолиятининг таркибий қисмидир. Бу масалалар ҳамиша партиянинг доимий диққат марказида бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади. Раҳбар кадрларнинг составини сифат жиҳатидан яхшилаш партия раҳбарлик роли тағин ҳам ортишининг, мамлакат иқтисодий ва социал тараққиёти янги вазифаларини амалга оширишнинг муҳим шартидир.

В. И. Ленининг буюк хизматидан бири шуки, у Коммунистик партия кадрлар сиёсатининг асосий принципларини илмий жиҳатдан ишлаб чиқди ва кадрларни танлаш ҳамда уларни жой-жойига қўйишда партиянинг ролини белгилаб берди.

Ленинизмга содиқ бўлган КПСС ишчилар, деҳқонлар ва илғор зиёлилар орасидан коммунизм ғояларига садоқатли оммилор раҳбарларнинг, омманинг истеъдодли ташкилотчилари катта армиясини тарбиялаб етиштирди. Улар Улуғ Октябрь ғалабасига, социалистик қурилиш ишига жуда катта ҳисса қўшдилар.

В. И. Ленин кадрлар билан ишлашнинг аҳамиятини таъкидлаб бундай деган эди: «...Партия — алоҳида бир нарса эканлигини, у онгли, ўзини қурбон қилишдан қайтмайдиган кишиларни талаб қилишини..., партия бизнинг яна қандай йўлларни босиб ўтишимизни, яна қандай тўсиқлардан ўтишимиз лозим эканлигини биладиган кишиларга раҳбарлик қилишини ва шундай кишиларни танлаб олишини ишчиларга сўз билан эмас, балки иш билан исбот қилиб бердик».

Конференцияда ҳозирги даврда КПСС кадрлар сиёсатининг асосий йўналишлари XXVI съезд, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленуми қарорларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқларида ишлаб чиқилганлиги уқтириб ўтилди. Партия кадрлар билан ишлашда партиявий, давлат, хўжалик ва маданий-тарбиявий фаолиятнинг ҳамма соҳаларига сиёсий етук ва юксак ахлоқли, ўз ишини биладиган ва ташаббускор, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган ва янгиликни ҳис этадиган кишилар раҳбарлик қилишларига интилмоқда.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон халқ хўжалигида деярли бир ярим миллион дипломли мутахассис ишламоқда. Ишлаётган ҳар бир минг кишига олий ва ўрта махсус маълумотли 229 киши тўғри келади. Бу — тузумимизнинг жуда катта социал ғалабасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми республика партия ташкилоти фаолиятида муҳим босқич бўлиб қолди. Партия ҳаётининг ленинча нормаларини қарор топтиришда бу пленум алоҳида аҳамиятга эга бўлди, камчиликларга қандай принципиаллик ва партиявий муросасизлик билан муносабатда бўлиш кераклигини, фаолиятнинг натижаларга ленинча иш услубини қандай ўргатиш кераклигини равшан кўрсатди. Пленум қарорларини коммунистлар, республиканинг барча меҳнаткашлари якдиллик билан қўллаб-қувватладилар, бу қарорлар масъулият ва тартибни мустаҳкамлашга ёрдам берди, иҳтимоий онгда, кишилар кайфиятида ижобий ўзгаришлар қилди.

Илгари кадрларни сиёсий, ишчанлик ва маънавий-ахлоқий фазилатларига қараб танлашнинг ленинча принциплари кўпинча амалда қариндош-уруғчилик билан, ҳамюртлик, шахсий садоқати, ғаразли мақсадлар билан алмаштирилганлиги пленумда тамомила очиқ ва равшан айтилди. Бундай аҳвол танқид ва ўз-ўзини танқиднинг сўнишига, омма билан алоқанинг бўшашувига, оқибат натижада ишларнинг барбод бўлишига олиб келди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу нуқсонларни очиқ тан олди, салбий ҳодисаларга қарши муросасиз кураш олиб бориш йўлини тутди, республика партия ташкилотларининг бутун кучини иҳтимоий ҳаётнинг муҳим томонларини янгилашга сафарбар этди. Бундан бўён ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленуми йўлидан қатъий бориш зарур.

Барча тармоқларда ҳамма бўғиндаги раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни қатъий яхшилаш XVI пленум қарорларини ҳаётга жорий этишнинг комплекс тадбирларида муҳим ўрин тутади. Бунда республика партия ташкилоти топширилган иш учун ҳар бир кишининг масъулиятини ошириш тўғрисидаги ленинча қондага асосланади. Партия ички демократиясини янада чуқурлаштиришга, вужудга келадиган қийинчликлар ва зиддиятларни ҳал этишнинг, иш услубини, кадрларни тарбиялашни такомиллаштиришнинг методи бўлган танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Кўпчилик область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари иш услуби ва методларида ижобий ўзгаришлар юз бермоқда. Бу эса уларнинг сиёсий раҳбарлик органлари сифатидаги ролини ошириб, уларга ишнинг аҳволини чуқур ўрганишга, асосий масалаларни таҳлил қилиб, собитқадамлик билан самарали ҳаракат қилишларига имкон бермоқда. Айни пайтда бундай ёндашув барча кадрларимиз эътиборини ишнинг сиёсий жиҳатларига қаратмоқда, ташкилотчилик ва тарбиявий ишларнинг аҳволи учун уларнинг жавобгарлигини оширмоқда, уларни бутун куч-ғайратни олдинда турган вазифаларнинг энг асосий бўғинларига қаратишга йўналтирмоқда.

Партия комитетларининг бурчи кадрлар сўз ва иш бирлигини, вазифаларни ҳал этишга илмий асосда ёндашишни, аниқ йўлга қўйилган контрол ва ижрони, мутаассиблик ва қолоқликка нисбатан муросасиз бўлишни ўзида мужассамлаштирувчи ленинча иш услубини эгаллаб олишлари тўғрисида доимий ғамхўрлик қилишдан иборат.

Ҳозирги вақтда кадрлар сиёсати етакчи тенденциясининг принципиал хусусияти шундан иборатки, барча тармоқлардаги, ҳамма бўғиндаги раҳбарларнинг сиёсий, ахлоқий фазилатларига, профессионал хусусиятларига, уларнинг уюшқоқлик ва масъулияти даражасига нисбатан ғоят юксак талаб қўйилмоқда. Жамиятимиз тараққиётининг ҳозирги босқичи эндиликда эскича ишлашга йўл қўймайди, экономикани ривожлантиришнинг, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришнинг сифат кўрсаткичлари шиддатли ўсишига ёрдам берадиган янги методларнинг зарурлигини тақозо этмоқда, деб таъкидланди конференцияда.

Ҳозирги вақтда КПСС Марказий Комитети кишиларни тарбиялашда, коллективдаги маънавий-психологик муҳит учун, хўжалик фаолиятининг идеологик оқибатлари учун раҳбарларнинг шахсий масъулияти ва бу ишларда улар-нинг шахсан иштироки масаласини ғоят ўткир қилиб қўймоқда.

Сўнгги йилларда республикада тобора кўпроқ раҳбарлар ва мутахассислар пропагандист, лектор, сиёсий ахборотчи ва агитатор сифатида иш олиб бормоқдалар. Барча раҳбар ходимларни жамоатчилик фикрини шакллантиришнинг ягона сиёсий кун каби формаларига жалб этишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Раҳбар кадрларимизнинг кўпчилиги тўғри хулоса чиқариб олдилар, асосий куч ғайратни ишлаб чиқаришни техника билан қайта қуроллантиришга, хўжалик юритишнинг таъсирчан иқтисодий воситаларини, бошқаришнинг замонавий методларини жорий этишга қаратиб, ўз ишларини кўп жиҳатдан қайта қурдилар. Масалан, сиёсий етук, ҳақли обрў-эътибор қозонган В. Н. Сигедин, У. Исмоилов, И. Х. Мусин, С. Тўхтабоев, С. Н. Раҳмонова бошчилик қилаётган Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи», Наманган абрли газламалар комбинати, Қўқондаги Охунбобоев номли тикувчилик фабрикаси ва бошқа бир қанча корхоналар бир маромда ривожланиб бормоқда.

Шу билан бир пайтда баъзи раҳбарлар ҳамон эскичасига, ташаббус кўрсатмай ишламоқдалар. Улар эскирган категориялар билан фикр юритиб, ҳозир ҳам мумкин қадар кўпроқ капитал маблағ, бошқа ресурслар «ундириб» олишга, ишлаб чиқариш планларини эса камроқ олишга интилмоқдалар.

Ҳозирги давр экономикамизни тубдан қайта қуришни, янгича ишлашни ўрганиб олишни талаб қилмоқда. Бошқача йўл йўқ. Ҳар бир корхонани, тармоқни, бутун халқ хўжалигини интенсивлаш йўлига ўтказиш учун ҳар бир раҳбар жавобгардир. Кадрларнинг сиёсий етуклиги ва ишчанлиги шу билан, фақат шу билан ўлчанади. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш — умумпартиявий, умумхалқ иши эканлигини ёдда тутиш лозим. Ана шу чинакам оммавий курашда ҳар бир раҳбар ўз шахсий намунаси билан кишиларни эргаштира олиши учун биринчи сафда бориши керак. Ишлаб чиқаришни шундай оқилона ташкил этишга, технологияни шундай янгилашга эришиш керакки, булар меҳнат унумдорлигида, ишлаб чиқаришнинг фонд ва материалга талабларини камайтиришда, маҳсулот сифатини тубдан яхшилашда чинакам революцион силжишларни таъминласин.

Озиқ-овқат программасини амалга оширишга республика қўшадиган ҳиссани кўпайтириш кадрларнинг алоҳида эътибор беришини талаб қилади. Республика агросаноат комплекси ихтиёридаги ҳамма нарсаларнинг юксак самара беришини таъминлаш биринчи галдаги вазифадир. Бу эса деҳқонларнинг ишнинг кўзини билиб, моҳирона ишлашларини талаб қилади. Кадрларни ўқитиш керак — чўқур билимларсиз қишлоқ хўжалигига муваффақиятли раҳбарлик қилишни таъминлаб бўлмайди.

Кадрларнинг сиёсий, ишчанлик фазилатлари уларнинг ахлоқий-маънавий позициялари билан узвий боғлиқдир. Партиямизда ленинча, большевикча этика қарор топди ва давр синовидан ўтди. Бу этика жуда буюк ғоявий-маънавий бойлигимиздир.

Шу этика раҳбарнинг шахсий фазилатларига юксак талаблар қўяди. Раҳбар ходим самимийлиги, ҳалоллиги, ўзига ва бошқаларга нисбатан қаттиқ талабчанлиги, камтарлиги ва сезгирлиги, ўз сўзининг устидан чиқиши, одоблилиги, меҳрибонлиги билан ажралиб туриши керак, ҳаётни чуқур билмаса, меҳнатсеварлик ва ишчанлик кўрсатмаса, янгиликни тез пайқай олмаса, кишиларга ҳақиқатни айта олмаса, ва бу ҳақиқат нақадар кўнгилсиз бўлмасин, уни тинглай олмаса, бундай раҳбар обрў-эътибор қозонмайди, бинобарин ўз атрофидаги кишиларга ҳам маънавий таъсир ўтказа олмайди.

Ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларнинг энг яхши намояндаларини раҳбарлик лавозимларига кўтаришга катта эътибор берилаётгани конференцияда таъкидлаб ўтилди. Сайлаб қўйиладиган партия органларида уларнинг вакиллари кўп. Ҳозир район, шаҳар, область партия комитетлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолари ва аъзоликка кандидатлари орасида улар 44 процентни ташкил этади. Халқ депутатлари Советларида ишчилар ва деҳқонлар сони ҳам сезиларли даражада кўпайди.

Ишлайдиган илғор хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига кўтариш КПСС кадрлар сиёсатининг етакчи ғояларидан бири бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Ҳозирги вақтда, область, шаҳар, район партия комитетларининг секретарлари орасида хотин-қизлар 32 процентни ташкил этади. Улар бошланғич партия ташкилотларининг учдан бир қисмидан кўпроғига бошчилик қилмоқдалар, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область, шаҳар, район комитетлари ходимларнинг 24 проценти хотин-қизлардир. Раҳбар касаба союз ходимлари орасида хотин-қизлар 30 процентдан ҳам кўпроқдир.

Бироқ партия комитетлари хотин-қизларни раҳбарлик лавозимларига тайёрлаш ва кўтаришнинг мавжуд имкониятларидан ҳали ҳам тўла фойдаланмаётирлар.

Кадрларни пастдан юқори кўтариш, жой-жойига қўйиш ва контрол қилишнинг демократик тартиби кадрларга объектив баҳо беришга кўмаклашади. Мансабдор шахсларнинг партия ташкилотларида ҳисоб бериб туриши ҳозирги вақтда ғоят актуал бўлиб бормоқда. XVI пленумдан сўнг мансабдор шахслар 70 минг мартадан кўпроқ ҳисоб бердилар.

Партия, совет ва жамоат органлари ходимларини аттестациядан ўтказиш кадрларни батафсил ўрганишга ва уларнинг фолиятига объектив баҳо беришга имконият яратади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети 1984 йилда ўтказган аттестация айрим раҳбарларнинг назарий тайёргарлиги бўшлигини, раҳбарликнинг сиёсий методини етарли билмаслигини, ҳал этиш ўзларига ишониб топшириб қўйилган проблемаларни яхши билмасликларини кўрсатди. Партия комитетлари барча бўғинлардаги, ҳамма тармоқлардаги раҳбар кадрларни аттестациядан ўтказишнинг илмий асосланган системасини ишлаб чиқиш билан жиддий равишда шуғулланишлари керак.

Амалий резервни вужудга келтириш барча бўғинлар ва тармоқлардаги раҳбар кадрларнинг сифат составини яхшилашнинг энг асосий шартларидан биридир. Кадрлар резерви билан ишлашни у ёки бу регионни ривожлантириш истиқболларини эътиборга олиб, яқин вақт ичида ва бир неча йилдан кейин раҳбар кадрларга бўладиган эҳтиёжларни назарда тутиб ижодий йўлга қўйиш лозим.

Кадрлар сиёсатини муваффақиятли ўтказишда В. И. Ленининг тажрибали ва ёш, сергайрат, истиқболли ходимлардан тўғри ва оқилона фойдаланиш тўғрисидаги кўрсатмаси муҳим аҳамиятга эгадир. Бундай бирлик коммунистик қурилиш манфаатларига жуда яхши мос бўлиб тушади, сиёсий раҳбарликнинг, партия анъаналарининг давомийлиги зарур шарти бўлиб қолаверади.

Республика партия ташкилоти коммунистик қурилиш вазифаларини ҳал этаётганда оммавий давлат ва жамоат ташкилотларига таянаётганлиги конференцияда уқтириб ўтилди. Халқ депутатлари советлари ишончли таянчидир. Ўзбекистон ССР Олий Советида, Қорақалпоғистон АССР Олий Советида ва республика маҳаллий Советларида 104 мингдан кўпроқ депутат бор. Улар аҳолининг ҳамма табақалари вакилларидир. Касаба союзлари—Ўзбекистон меҳнаткашларининг энг оммавий ташкилотидир. Улар 6 миллион 400 минг меҳнатчини бирлаштириб турибди. Бутун ишчилар синфи, меҳнаткаш зиёлилар, республика қишлоқ хўжалиги ходимларининг кўп сонли отряди касаба союз ташкилотларига бирлашган. Партия комитетлари касаба союзларининг зўр бунёдкорлик кучини халқ хўжалиқ топшириқларини бажаришга, одамларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилашга сафарбар қилишга интилишлари керак.

Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар союзи партия ташкилотининг ишончли ёрдамчиси ва жанговар резервидир. Унинг сафларида 3 миллион 300 минг киши бор. КПСС Марказий Комитетининг «Комсомолга партия раҳбарлигини янада яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш тўғрисида»ги қарорига амал қилиб йигит ва қизларнинг бутун куч-ғайрати ва ижодиётини фан-техника тараққиёти суръатларини ҳар томонлама жадаллаштиришга қаратиш лозим. Ёшларнинг революцион ғайрат-шижоати ва ижодий изланиши айнан шу соҳада айниқса зарурдир, улар айни шу соҳада жамиятимизга жуда зарур бўлган янги-янги кашфиётлар қилишлари керак.

Кадрларни тарбиялаш— аввало уларни ўқитиб ўргатиш, назарий ва амалий жиҳатдан ўқитиб ўргатиш демаклигини тажриба кўрсатиб турибди, дейилди конференцияда. Республикада раҳбар кадрларнинг ғоявий савиясини оширувчи кенг тармоқли система ишлаб турибди. Партия комитетлари ҳузурида партия-хўжалик активларининг 266 та доимий мактаби ишлаб турибди. Ўқишнинг ҳамма формаларига 22 мингдан кўпроқ раҳбар ходим тортилган.

Шу билан бирга барча бўғин ва тармоқларнинг раҳбар кадрларини тайёрлаш ва қайта тайёрлашни яхшилаш учун ҳали кўп иш қилиш лозим. Ўқув жараёнининг сифатини ошириш, ленинча иш услубини чуқурроқ ўрганишда, фан-техника тараққиёти масалаларини, актуал ташқи сиёсий проблемаларни ижодий идрок этишда кадрларга ёрдам бериш лозим.

Партияда бошланган ҳисобот-сайлов кампанияси кадрларга оид етилган масалаларни ҳал этиш учун яхши имконият беради. Тажрибали кадрларни эҳтиёт қилиб асраш ва айни вақтда омма орасида жонли ташкилотчилик ишини ўтказишга ноқобил, ташаббуссиз ва сусткаш кишилардан халос бўлиш керак. Сайлаб қўйиладиган партия активини тузишга алоҳида масъулият билан ёндашиш лозим. Бу активлар орасида халқ хўжалиги мутахассислари кўпроқ бўлиши керак. Улар янгиликни ҳис этадиган, меҳнат коллективлари билан чамбарчас боғланган, сиёсий жиҳатдан етук коммунистлар бўлиши керак. Вазифа шундан иборатки, сайлаб қўйиладиган органнинг составида ҳар бир партия ташкилоти олдида турган вазифаларга энг яхши тарзда мос келиши, чинакам ваколатли характерда бўлиши лозим.

Съездолди даврида Ўзбекистон коммунистлари, барча меҳнатчилари бирталай мураккаб ва зарур вазифаларни ҳал қилишлари керак. Шу йилги ва умуман беш йилликдаги план ҳамда мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш шу вазифаларнинг энг муҳимидир. Бундай қилиш эса бутун ташкилий-партиявий ва идеологик иш савиясини янада оширишни талаб қилади, деб таъкидланди конференциядаги докладларда.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. С. Саликов «Кадрларнинг ташаббусини ривожлантиришда ва масъулиятини оширишда партия контролининг роли» деган мавзуда гапирди. Фарғона область партия комитетининг иккинчи секретари А. И. Барулин сайлаб қўйилган активлар билан ишлаш формалари ва методларига тўхталиб ўтди. Хоразм область партия комитетининг иккинчи секретари Ю. П. Гудков партия комитетлари кадрлар номенклатураси билан ишлаш тажрибаси билан конференция қатнашчиларини таништирди. Тарих фанлари доктори, КПСС Марказий комитети хузуридиган Иҳтимоий фанлар академияси партия қурилиши кафедрасининг профессори С. А. Назаров кадрлар сиёсатида интернационализм принципларини амалга ошириш ҳақида гапириб берди. «Тажрибали ёш кадрлардан уйғунликда фойдаланиш—раҳбарлик давомийлигини таъминлашнинг муҳим шарти» мавзуида Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари Е. Е. Березиков нутқ сўзлади.

Андижон область партия комитетининг иккинчи секретари В. А. Смеюшчев ўз нутқини хотин-қизларни раҳбарлик ишига тайёрлаш ва кўтариш практикасига бағишлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати бўлимининг мудири В. И. Плетнев агросаноат комплекси раҳбар ходимларининг ижодий ташаббусини ривожлантириш ва малакасини ошириш ҳақида гапирди. Конференцияда Сирдарё область партия комитети ташкилий-партиявий иш бўлимининг мудири И. С. Ступин ишчиларни ва колхозчиларни раҳбарлик ишига кўтариш практикаси ҳақида гапириб берди. СССР 50 йиллиги номли Навоий кон-металлургия комбинати Учқудуқ шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Казанцев ўз нутқини кадрлар масаласини ҳал этишда бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширишга бағишлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институтининг партия қурилиши сектори мудири Ш. С. Зиёмов «Ленинча иш услубини эгаллаш — раҳбарнинг муваффақиятли фаолияти асоси» деган мавзуда гапирди.

Илмий-амалий конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари қатнашдилар.

Конференция ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

ЯГОНА СИЁСИЙ КУН

ИЗЧИЛ ШИТОБЛИ ЖАРАЁН

Ўзбекистоннинг миллион-миллион меҳнатчилари КПСС XXVII съездини меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олиш иштиёқига тўлиб-тошганлар. Шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнат коллективлари партия Марказий Комитети 1985 йил март ва апрель Пленумларининг қарорларига, КПСС Марказий Комитетида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига бағишланган кенгашнинг йўл-йўриқларига, КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг нутқларига амал қилиб, мамлакатнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш вазифаларини амалга оширишга актив қўшилдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг қарорларини амалга ошириш республикамиз турмушидаги кўпгина ижобий ҳодисаларга кўмаклашмоқда.

20 сентябрь куни республика шаҳар ва қишлоқларида «Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумининг қарорлари — ҳаётга!» мавзуида бўлиб ўтган ягона сиёсий кунда шу ҳақда гапирилди. Докладчилар завод ва фабрикаларнинг қизил бурчакларида, муассасаларда ва ўқув юртларида, ёзги агитация майдончаларида, истиқомат жойларида, дала шийпонларида шуни таъкидладиларки, республика Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида хўжалик ва жамоат турмушининг ҳамма соҳаларидан салбий ҳодисалар ва тенденцияларни қатъиян суриб чиқариш, республикадаги маънавий-психологик вазиятни тубдан соғломлаштиришга эришиш вазифаси қўйилди. Пленум ишлаб чиқариш ва фан-техника потенциалидан етарлича самарали фойдаланилмаслигининг сабабларини талабчанлик билан таҳлил этди, партия, давлат, план интизомини бузиш фактларини қаттиқ қоралади, қўшиб ёзиш, порахўрлик, ўғриликка қарши, қонун ва коммунистик ахлоқ нормаларидан чекиниш ҳолларига қарши курашни кучайтириш тадбирларини белгилади, деб уқтиришди нотиқлар.

Пленум қарорларини бутун халқ қўллаб-қувватлади. Шунга таяниб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, партия ташкилотлари очиб ташланган камчиликларни тугатиш соҳасида муайян иш қилдилар. Докладчилар партия аппаратида, министрликлар ва идораларда ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларида кадрлар ўзгартирилганлигини гапириб бердилар. Жиддий ғайри қонуний иш қилган бир қанча раҳбарлар суд жавобгарлигига тортилди ва қонунга мувофиқ қаттиқ жазоланмоқда.

XVI пленумдан кейин республика партия ташкилотида кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш борасида, ўзаро талабчанликни ошириш соҳасида чинакам ленинча иш услуби қарор топаётганлигини сўзга чиққан кишилар таъкидладилар. Бу ҳол хўжалиқ фаолиятини такомиллаштиришга ижобий таъсир ўтказмоқда, экономикани юксалтиришга, фан ва маданиятни ривожлантиришга кўмаклашмоқда. Хизмат соҳасини ривожлантириш, ишчи ва деҳқонларнинг меҳнат ҳамда турмуш шароитларини яхшилаш чоралари комплекси амалга оширилди. Жамият манфаатларига зид турли ҳодисаларга қарши, шу жумладан чайқовчиликка, талон-торож қилишга, ичкиликбозликка қарши кураш кучайтирилди.

Докладчилар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини турмушга татбиқ этиш соҳасида ҳали бажарилиши лозим бўлган ишлар ҳақида гапириб, бутун диққат-эътиборни халқ хўжалигининг барча тармоқларини интенсивлаш, мактаб ислоҳотини амалга ошириш йўлларига, олий таълим системасини янада такомиллаштиришга, жамоатчилик фикрини шакллантиришда оммавий ахборот органларининг ва ижодий ташкилотларнинг ролини оширишга қаратдилар. Партиянинг аҳоли кенг қатламлари билан алоқаларини мустаҳкамлашга муҳим аҳамият берилди, бу алоқалар XVI пленумдан кейин анчагина мустаҳкамланди. Бироқ дейишди докладчилар, республика турмушида рўй бераётган ижобий ўзгаришларни катта ва мураккаб иш йўлида қўйилган дастлабки қадамлар, дебгина билмоқ керак.

Совет қонунларини бузувчиларга қарши кураш, меҳнатга лаёқатли жами аҳолини иҳтимоий ишлаб чиқаришга жалб этиш, интизомни мустаҳкамлаш, XVI пленумда кўтарилган бошқа проблемалар ҳамон актуал бўлиб турганлиги ягона сиёсий кунда таъкидланди. Ҳозир ўтказилаётган ҳисобот ва сайловлар чоғида, дейишди нотиқлар, республика партия ташкилотлари ўртага қўйилган вазифаларни ҳал этишга ўз таъсирини кучайтиришлари, план топшириқларини сўзсиз бажариш, мўл ҳосилни қисқа муддатларда, ҳеч нобуд қилмай териб олиш учун самарали чоралар кўришлари керак. Бу эса КПСС XXVII съездига ва Ўзбекистон Компартияси XXI съездига асосий совға бўлади. Докладчилар кўпгина саволларга жавоб қайтаришди.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, республика Компартияси ревизия комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, совет, жамоат ташкилотлари, министрликлар, идораларнинг раҳбарлари меҳнат коллективлари ҳузурида сўзга чиқдилар.

Ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА

Кеча шаҳар меҳнат коллективлари, ўқув юртларида бўлиб ўтган ягона сиёсий кунда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш борасида ишчанлик руҳида қизғин суҳбатлар бўлиб ўтди.

Докладчилар саноат корхоналари, қурилиш, муассаса, ўқув юртларининг меҳнат коллективларида сўзга чиқиб, шуни таъкидлашдики, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми республика социал-иқтисодий ва маданий ҳаётининг барча соҳаларида ижобий ўзгаришларга жиддий таъсир кўрсатди. Меҳнат, ишлаб чиқариш, технологик, план интизоми муайян даражада мустаҳкамланди; министрликлар, идоралар, ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхоналар ўртасидаги ўзаро алоқалар яхшиланди. Саноат ишлаб чиқариши суръатлари барқарорлашди ва уларнинг ўсиб боришига эришилмоқда; кўпгина корхоналарда кадрлар қўнимсизлиги камайди. Амалий учрашувларда ишларни такомиллаштириш, хўжалик фаолиятини бошқариш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани ривожлантириш, корхоналарни техника жиҳатидан қайта жиҳозлаш бўйича конкрет мисоллар келтирилди.

Ягона сиёсий кунда эришилган муваффақиятларга шунингдек, ҳали мавжуд бўлган нуқсонларга холисона, партиявий принципиаллик билан баҳо берилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари нуқтаи назаридан туриб партия ташкилотларининг олиб бораётган ташкилотчилик ва сиёсий ишлари таҳлил этилди, уларнинг асосий вазифаси эса бугунги кунда партия томонидан қўйилган вазифаларни ҳеч сўзсиз адо этиш, ишлаб чиқаришни интенсивлаштириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, иқтисодий ва социал ҳаётнинг барча жиҳатларини такомиллаштириш учун иш олиб боришдан иборат.

Ягона сиёсий кунда сўзга чиққан партия, совет ва жамоат ташкилотлари, министрлик ва идораларнинг раҳбарлари меҳнаткашларнинг кўпгина саволларига жавоб бердилар.

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

ШАҲАР СПАРТАКИАДАСИ XX

Улкан спорт байрами

Бугун пойтахтимиздаги «Старт» стадионида XX шаҳар спартакиадаси тантанали равишда очилди. У шаҳримиз спорт ҳаётида муҳим воқеа бўлади.

Мусобақалар шаҳримизнинг энг яхши стадионлари ва спорт базаларида ўтади. «Пахтакор», «Старт», «Меҳнат резервлари» шулар жумласидандир. Шунингдек, спортчилар ТошДУ спорт комплексида, 135-мактабда, Максим Горький ва Пушкин номли истироҳат боғларида, «Локомотив» ҳамда трактор заводи стадионларида ўзаро беллашдилар. Айни пайтда спартакиаданинг ярим финал ўйинлари баҳслари қизғин давом этмоқда. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, бу спартакиада учун Ўзбекистоннинг XX спартакиадаси ва СССР халқларининг навбатдаги спартакиадаси олдидан муҳим синов бўлади.

Қисқача спартакиада қатнашчилари ҳақида. Ҳозир уларнинг қанча эканлигини айтиш мушкул. Чунки спартакиада мусобақалари босқичма-босқич ўтказилмоқда. Яна шуни айтиш керакки, спартакиаданинг фарғонача усулда ўтадиган кураш мусобақаларида республикамизнинг бошқа областлари полвонлари ҳам ғолиблик учун беллашадилар.

Спартакиада шаҳримиз спорт ҳаётида ёрқин ва муҳим воқеа бўлади. Мусобақаларнинг барча турларида ишлаб чиқариш ташкилотлари ва спорт жамиятларининг физкультура коллективлари, ўқувчилар, таниқли спортчилар қатнашишади. Чунончи, «Университет» баскетболчилари ва Ўзбекистон Давлат физкультура институтининг қўл тўпи командалари фикримиз далилидир. Шунингдек, спартакиаданинг енгил атлетика ва сузиш мусобақаларида ҳам кучли спортчилар қатнашаётганлиги билан диққатга сазовордир. Улар шаҳар ва республика рекордларига янгилик киритади, деб умид қиламиз.

СТАРТДА—ЕНГИЛ АТЛЕТИКАЧИЛАР

Спартакиаданинг енгил атлетика мусобақаларида шаҳримизнинг барча районларидан спортчилар иштирок этишади. Мусобақанинг дастлабки куни «Пахтакор» стадионида 600 енгил атлетикачи старт олади. Мухбирларимиз мусобақанинг бош судьяси, республика тонфасидаги судья, енгил атлетика бўйича СССР спорт мастери Г. Г. Кутяниндан бўлажак баҳслар ҳақида сўзлаб беришини илтимос қилди.

— Яхши ташкил этилган мусобақа —ҳамиша катта байрамдир. Бунга ўтган ҳафтада якунланган Бутуниттифоқ соғломлаштириш югуриши фикримизнинг ёрқин ифодаси бўлади.

Беллашувларда иштирок этиш учун 600 кишидан ариза тушди. Уларнинг орасида халқаро классли спорт мастери, спорт мастерлари ва спорт мастерлигига номзодлар бор. Бир неча кучли спортчилар халқаро баҳсларда иштирок этаётганликлари учун мусобақаларда қатнашишмайди.

Бизнинг назаримизда, оммавийлик спартакиаданинг бош мезонидир. Республикамиз пойтахтидаги мусобақаларда юзлаб физкультура коллективлари қатнашишмоқда. Енгил атлетика, футбол, стол тенниси айниқса оммавийлик касб этган. КПСС Марказий Комитетининг «Клуб муассасалари ва спорт иншоотларидан фойдаланишни янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги қарорида спорт иншоотлари қайси жамият ва корхонага қарашли бўлишидан қатъий назар тўлиқ фойдаланиш лозимлиги таъкидлаб ўтилган. Саломатлик группалари, ҳаваскор югурувчилар клублари, сузиш, ГТО комплекси группаларида минглаб ишчи ва хизматчилар шуғулланишмоқда. Бу ўз навбатида спортни оммалаштиришга, ишчиларнинг саломатлигини мустаҳкамлашга, меҳнатининг унумли бўлишига самарали таъсир кўрсатяпти. Қисқа қилиб айтганда, спартакиада соғлом турмуш тарзини пропаганда қилишнинг муҳим воситасидир.

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

ДУШАНБА, 23. IX

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Футбол шарҳи.
10.10 «Наигриш» чолғу триоси чалади.
10.30 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Сумбул сочли гўзал Варвара».
12.20 Концерт.
13.10 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Бизнинг замондошимиз». Ҳужжатли фильмлар.
15.55 «Онамларнинг мактаби».
16.25 Поэзия. К. Рилеев.
16.55 «Горнчилар, қаердасиз!»
17.25 «Электроника ва биз».
17.55 «Гизела Ципола». Фильм-концерт премьераси.
18.35 «Африканинг жанубидаги қора вулқон». Телеочерк.
18.55 «Қизлар минораси». Мультфильм премьераси.
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Шаҳар богида». Телефильм.
19.40 «Ишлар ва одамлар». «Мураббий — коллектив».
20.05 Футбол шарҳи.
20.35 И. Гёте. «Фауст». Трагедиядан саҳналар.
21.30 «Время».
22.05 «Буковина манзаралари». Фильм-концерт премьераси.
22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Спартак». 2 ва 3-даврлар.
24.00 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Аланга ўчмайди». Телефильм.
9.35, 10.35 Табиатшунослик. 3-синф. План, карта ва компас.
9.55 «Урал шимолида». Илмий-оммабоп фильм.
10.05 «Рус тили».
10.55 «Қадрдон Мешчера». Илмий-оммабоп фильм.
11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Жамиятшунослик. Ижтимоий-иқтисодий формациялар ҳақида.
11.35, 12.40 Тарих. 6-синф.
12.05 «Фан ва турмуш».
13.10 Ботаника. 6-синф. Дукаклилар.
13.30 Н. В. Гоголь. «Тарас Бульба». 6-синф.
14.00 Ўқитувчига—музика сабоғи 7-синф. 1-кўрсатув.
15.00 «Қишлоқ янгиликлари».
16.00 «Рассомлар ҳақида ҳикоялар».
16.30 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 Спортнинг ҳарбий-амалий кўп кураши бўйича чемпионати.
19.15 «Антрактидани танлайман». Телефильм.
19.45 «Менга бирон куйни чалиб бер». Фильм-концерт премьераси.
20.00 Ритмик гимнастика.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Халқаро панорама».
21.30 «Время».
22.05 «Низоли вазият». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
23.10 «Қадрдон уй жилолари». Телефильм.

● Ўз ТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Тонгги тароналар». Афғон рубобида Ғ. Эргашев чалади.
8.00 «Салом, кичкинтойлар!» «Эртак кетидан эртак».
8.15 «Ота-оналарга болалар ҳақида».
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Ўрмон эртаклари», «Тонгги қўшиқ». Мультфильмлар.
18.45 «Биргаликда шодон қадам ташлаймиз». Болалар учун фильм-концерт.
19.10 «Барака манбаи». Ҳужжатли фильм («Ўзкинохроника»).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Бугун оламда нима гап? Халқаро аҳвол кундалиги.
20.05 «Гулистон» журнали саҳифаларида».
20.30 «Ахборот».
20.55 Композитор С. Жалилнинг камер асарлари.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Баҳс». Ешлар учун нон ҳақида кўрсатув.
23.20 Кўрсатувлар программаси.

● Ўз ТВ II

9.00 — 16.35 МТ II
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 «Журавлинодаги ёз». Телевизион бадиий фильм (рус.).
18.20 Қизиқарли математика.
18.50 «Кўқон воқеаси». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.15 «Болдино жозибаси». Телефильм.
20.55 «Бир кунда уч марта раҳмат». Ҳужжатли фильм.
21.30 МТ II

СЕШАНБА, 24. IX

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Болалар учун фильм. «Ҳовлимиздаги Билмасвой». 1-серия.
10.45 Ленинград телевиденнеси ва радиоси эстрада симфоник оркестрининг концерти.
11.15 «Горнчилар, қаердасиз!»
11.45 «Низоли вазият». Телевизион бадиий фильм. 1- серия.
12.50 И. Стравинский. «Оҳу». Балет сюитаси.
13.20 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб». Телефильмлар.
16.10 «Ерда, самода ва денгизда».
16.40 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида».
17.10 Д. Шостакович. 7-симфония.
18.40 «Китоблар — дўстлик жарчилари». Москвадаги халқаро китоб кўргазма-ярмаркаси ҳақида.
19.10 «Дунё воқеалари».
19.25 «Сергей Бондарчук». Телефильм.
20.25 «Карелл-Готт «Люцерна» концерт залида (ЧССР).
21.30 «Время».
22.05 «Муаммолар — изланишлар — ечимлар». Кўрсатувда СССР Алоқа министри В. А. Шамшин, «Центросоюз» раиси М. П. Трунов, СССР Госплани социал проблемалар ва аҳоли бирлашган бўлимининг бошлиғи В. К. Москаленко, РСФСР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри И. Г. Дуденков, РСФСР уй-жой-коммунал хўжалиги министри В. И. Попов иштирок этадилар. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи Л. А. Вознесенский олиб боради.
23.35 «Дунё воқеалари».
23.50 Совет қўшиқларидан концерт. «Ўртоқ қўшиқ» Бутуниттифоқ телеконкурси лауреатлари ва дипломантларининг чиқиши.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Хотира ҳақида икки ҳикоя». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.40 Тарих. 5-синф. Санъат ва диний эътиқоднинг пайдо бўлиши.
10.00 «Газ саноатида автоматлаштириш ва бошқарув». Илмий-оммабоп фильм.
10.10, 14.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Эстетик тарбия: моҳияти ва вазифалари.
11.35, 12.40 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 8-синф. Ҳуқуқ ва аҳлоқ.
12.05 «Шахмат мактаби».
13.10 Физика. 10-синф. Электр энергияси ишлаб чиқариш ва уни узатиш.
13.40 Тарих. 4-синф. Крепостной қишлоғида.
14.35 «Лисая Горькадаги мактаб». Телеочерк.
15.15 Рус халқ эртаги.
16.00 «Ялла» ансамбли ижро этади.
16.30 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 «... 16 ёшгача ва ундан катталар».
19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!»
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.50 «Фан ва техника». Киножурнал.
21.00 «Ҳамдўстлик». Тележурнал.
21.30 «Время».
22.05 «Низоли вазият». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
23.10 «Совет композиторларининг қўшиқларини СССР халқ артисти Л. Зикина ижро этади». Фильм-концерт.

● Ўз ТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 ЎзССР Давлат телерадиоси камер оркестри ижро этади.
8.00 «Салом, кичкинтойлар!» Мультфильм.
8.10 «Пионер телетайпи».
8.20 «Немда қирғоқларида». Телефильм.
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Бир том остида». Мультфильм.
18.30 Успенский номли музика мактаби ўқувчиларининг концерти.
19.00 «Инсон атеросклерози: молекуляр-ҳужайралар ва клиник аспектлар» проблемалари бўйича Совет-Америка биринчи симпозиуми (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «СССР Давлат мукофотига номзодлар». Т. Қаипбергановнинг 20.30 «Ахборот».
20.50 «Вариация мавзуларида». Телефильм.
21.10 «Хирмонингизга барака».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Тошкентнинг олтин кузи» IV Бутуниттифоқ санъат фестивали.
22.40 «Эзгулик алифбеси». Ҳужжатли фильм («Ўзкинохроника»).
23.00 Кўрсатувлар программаси.

● Ўз ТВ II

9.00 — 16.35 МТ II
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 «Мактаб спектакли». Телеспектакль (рус.).
18.30 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. СССР Конституцияси — ҳаётимизнинг Асосий қонуни.
19.00 «Қўқон воқеаси». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Эстетика асослари. Эстетиканинг асосий категориялари. Гўзаллик ва хунуклик (рус.).
21.00 «Олтин илдиз». Телефильм.
21.30 МТ II

ЧОРШАНБА, 25. IX

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. Информацион кўрсатув.
9.55 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида».
10.25 Болалар учун фильм. «Ховлимиздаги Билмасвой». 2-серия.
11.30 «Саёҳатчилар клуби».
12.30 «Низоли вазият». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.35 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 Социалистик мамлакатлар ҳужжатли фильмлари.
16.00 Халқаро конкурслар лауреати Т. Федькина чалади (Фортепьяно).
16.35 «Космик ва ердаги орбиталар». Телефильм.
17.35 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.20 Тува Давлат «Саяни» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
18.45 «Инсон ва қонун».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. Информацион кўрсатув.
19.45 С. Захаров куйлайди.
20.00 «Моцарт». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Франция). 1-серия.
21.30 «Время».
22.00 Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. СССР—Дания терма командалари. Танаффус пайтида (22.45) — «Дунё воқеалари».
23.45 «Москва бўйлаб саёҳат». Телефильм.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Калуга. Асрлар ва соатлар...» Телефильм.
9.35, 10.35 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 9-синф. Информатика фан сифатида ва унинг вазифалари. Информатика ва ҳисоблаш техникаси.
10.05, 14.00 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Музика. Э. Григ. «Пер Гюнт».
11.35, 12.35 Умумий биология. 9-синф. Ч. Дарвин қарашларининг шаклланиши.
12.05 «Оила ва мактаб». Тележурнал.
13.05 «Витим қирғоғи». Илмий-оммабоп фильм.
13.15 И. А. Крилов масаллари. 5-синф.
13.40 Табиатшунослик. 4-синф. Планетамиз—Ер.
14.30 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Эстетик тарбия: моҳияти ва вазифалари (такрорий).
15.00 А. М. Горький. «Она» романи».
15.30 «Бил ва уддала».
16.00 «Усимликлар дунёси».
16.45 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 Бокс бўйича СССР чемпионати. Ярим финал.
19.30 Ю. А. Жуков суҳбати.
20.00 «Шахмат мактаби». Разрядлилар синфи.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.50 «Қурилиш ва архитектура». Киножурнал.
21.00 «Музикали киоск».
21.30 «Время».
22.00 Г. Мдивани. «Терезанинг туғилган куни». Телеспектакль
23.15 Москва шаҳар хор коллективларининг концерти.

● Ўз ТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Танбур тароналари.
8.00 «Салом, кичкинтойлар!» Мультфильм.
8.10 «Илғор тажриба—ҳаммага».
8.20 «Сибирь. Йил фасллари». Телефильм.
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Гуллар шаҳридаги миттивой», «Мушук Леопольднинг сайри». Мультфильмлар.
18.40 «Мактаб манзаралари». Фильм-концерт.
19.10 «Чорвачилик — зарбдор фронт».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.
20.05 «Партия турмуши».
20.30 «Ахборот».
20.55 «Роппа-роса Хива вақти билан соат еттида». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Махтумқули». Бадиий фильм
23.25 Кўрсатувлар программаси.

● Ўз ТВ II

9.00 — 16.50 МТ II
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 «Бола йўқолди». Телевизион-бадиий фильм (рус.).
17.35 «Тюленлар». Телефильм.
18.10 Ўқитувчи экрани. «Мактаб ислоҳоти—ҳаётга». «Улкан ўзгаришлар даври».
18.40 «Буғу сўқмоқлари бўйлаб». Телефильм.
19.00 «Қўқон воқеаси». Телевизион бадиий фильм. 3-серия.
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 Эстетика асослари. Эстетиканинг асосий категориялари. Гўзаллик ва хунуклик.
21.00 «Аттракцион» мамлакатига саёҳат». Ҳужжатли фильм.
21.10 «Звезда Востока» журнали—бизнинг меҳмонимиз» (рус.).
21.30 Москва. «Время».
22.00 «Нон ва атиргуллар». Бадиий фильм (рус.).

ПАЙШАНБА, 26. IX

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «Олтин куз». Болалар учун концерт.
10.10 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
11.10 «Моцарт». Оити серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
12.35 «Рўйи-рост гаплашамиз». Телефильм премьераси.
13.05 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «80-йиллар коммунистлари». Телефильмлар.
16.15 Туркманистон ССР Давлат халқ рақс ансамбли ижро этади.
16.45 С. Смирнов. Ёзувчи ва гражданин.
17.45 «Объективда — ЯАР».
18.00 «Концерт залида — мактаб ўқувчилари».
18.40 «Дунё ва ёшлар».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Оналик қисмати». Телеочерк.
20.00 «Моцарт». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Эртага ҳам янги кун бўлади». Телефильм премьераси.
23.05 «Дунё воқеалари».
23.20 «Ҳайкалтарош О. Комов». Илмий-оммабоп фильм премьераси.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Қоғоз ва вақт». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Умумий биология. 10-синф. Ҳужайралар назарияси.
10.05, 13.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Физика. Механика ва ишлаб чиқаришни механизациялаш.
11.35, 12.40 Зоология. 7-синф. Ҳашоротлар.
12.00 «Онамларнинг мактаби».
12.30 «Юксак унумли ноёб пресслар». Илмий-оммабоп фильм.
13.35 Музика. 5-синф. Бетховеннинг 5-симфонияси.
14.05 «Жангга фақат «қариялар» киришади». Бадиий фильм, субтитр билан.
15.35 Мактаб ўқувчиларига физиология ва гигиена ҳақида. Қон сирлари.
16.05 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Халқ куйлари».
19.00 Бокс бўйича СССР чемпионати. Ярим финал.
19.45 Венгер артистларининг чиқиши.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 Концерт.
21.00 Ритмик гимнастика.
21.30 «Время».
22.05 «Чучувчи ғаллакорлар». Телефильм.
22.20 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Эркаклар. «Жальгирис» — АСК (Киев).
23.00 И. С. Тургенев ижоди ҳақида фильм-концерт.

● Ўз ТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Тонгги тароналар».
8.00 «Салом, кичкинтойлар!» Музикали дақиқалар.
8.10 Студент ёшлар учун. «Ижод ва изланиш».
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 Мактаб ўқувчилари учун. «Китоб — бизнинг дўстимиз».
19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Беш йиллик оҳангида» (рус.).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Ток новдаси ҳақида ўйлар». Телефильм.
20.05 «Қишлоғимиз жамоли».
20.30 «Ахборот».
20.55 «Олтинжамол фасласи». Музикали композиция.
21.30 Москва. «Время».
22.05 Ўзбекистон халқ ёзувчиси Мирмуҳсин билан учрашув.
23.20 Кўрсатувлар программаси.

● Ўз ТВ II

9.00 — 16.10 МТ II
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 «Келажак сари бораман». Телевизион бадиий фильм (рус.). («Ўзбектелефильм»).
18.10 Ўқитувчи экрани. «Мактаб ислоҳоти — ҳаётга». «Улкан ўзгаришлар даври» (рус.).
18.40 Болалар учун. «Бойчечак»
19.10 Реклама.
19.20 «Қўшиқ куйлаш—вазифам». Фильм-концерт.
19.55 Тошкент янгиликлари.
20.15 «Экранда — классик адабиёт». «Анна Каренина». Бадиий фильм. 1-серия.
21.30 МТ II

ЖУМА, 27. IX

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. Информацион кўрсатув.
9.55 Мультфильмлар: «Айёр қарға», «Офтобжоннинг денгизда сузиши», «Бўёқ ўғрилари».
10.40 Жаҳон туризм кунига. Ҳужжатли фильмлар.
11.25 Концерт залида — мактаб ўқувчилари.
12.05 «Моцарт». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.30 Янгиликлар.

* * *

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қишлоқ уфқлари». Ҳужжатли фильмлар.
16.10 «Рус тили».
16.45 «Биз билан бирга, худди биздек, биздан ҳам яхшироқ бажар». ГДРдан олиб кўрсатилади.
17.40 Мордва халқи Россия составига ихтиёрий қўшилганлигининг 500 йиллигига. «Даврлар алоқаси». Телефильм премьераси.
18.30 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. Информацион кўрсатув.
18.45 «Фан ва турмуш».
19.15 «Дунё воқеалари».
19.30 «Ҳамдўстлик». Тележурнал.
20.00 «Моцарт». Телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
21.30 «Время».
22.05 «Коломанскда ёз». Халқаро фольклор байрами.
23.20 «Дунё воқеалари».
23.35 Л. Мартинов. «Ҳаво фрегатлари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Ишончли одам». Телефильм.
9.35, 10.35 Тарих. 4-синф. Москва — рус давлатининг пойтахти.
10.05, 13.45 Инглиз тили.
11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Умумий биология. Жонли ҳужайралар чуқурлигида. Ҳужайралараро алмашинув.
11.35, 12.40 География. 5-синф. Жойнинг плани.
12.05 М. Луконин поэзияси.
13.10 В. Маяковский. «Мен кашф этган Америка».
14.15 Тарих саҳифалари. «Шахсан даҳлдор». Уч марта Қизил Байроқ ордени кавалери, артиллерия генерал-майори А. Ф. Сергеев ҳақида.
15.00 А. Н. Островский. «Сепсиз қиз».
16.00 Янгиликлар.

* * *

18.30 Янгиликлар.
18.45 «Табиат сирлари». Илмий-оммабоп фильм премьераси.
19.00 «Мавжуд шароитга кўра...» Киевдан олиб кўрсатилади.
19.50 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. Эркаклар. «Динамо» (Тбилиси) — МАСК.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Актуал мавзуларда: халқ истеъмоли моллари. Хизмат кўрсатиш тармоғи».
21.15 Телефильм.
21.30 «Время».
22.05 «Голиблар». Фронтдош дўстлар клуби. 2-гвардиячи танкчи армия ветеранларининг учрашуви.
23.20 Останкино концерт студиясида джаз коллективларининг чиқиши.

● Ўз ТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 «Музикали дастҳат».
8.00 «Салом, кичкинтойлар!»
8.10 Ишчи ёшлар учун. «Менинг тақдирим мамлакатим тақдирида» (рус.).
8.30 «Ахборот».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Масленкиналик бузоқча». Мультфильм.
18.30 «Бугун — Жаҳон туризм куни».
19.00 «Тошкент тароналари». Фильм-концерт («Узбектелефильм»).
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Бугун оламда нима гап?» Халқоро аҳвол кундалиги.
20.05 «Жаҳон тараққийпарвар адабиёти». Файз Аҳмад Файз.
20.30 «Ахборот».
20.55 «Инсон ва қонун».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Кино оламида».
23.05 Кўрсатувлар программаси.

● Ўз ТВ II

9.00 — 16.05 МТ II
17.00 Кўрсатувлар программаси.
17.05 «Соло». Телевизион бадиий фильм (рус.).
17.30 «Қувноқ стартлар».
18.20 «Рус тили — мактабгача ёшдаги болаларга». Мактабгача ёшдаги болаларни мактаб ислоҳоти талаблари асосида рус тилида сўзлашишга ўргатиш.
18.50 «Йўл ёқасидаги уй». Фильм-балет.
19.30 «Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти — 50 ёшда» (рус.).
20.00 Тошкент янгиликлари.
20.20 «Анна Каренина». Бадиий фильм. 2-серия.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Кумуш тренер». Бадиий фильм (рус.).

ШАНБА, 28. IX

● МТ I

9.00 «Время».
9.40 «АБВГДейка».
10.10 «Моцарт». Телевизион бадиий фильм. 3-серия.
11.40 «Оила ва мактаб». Тележурнал.
12.10 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VI Халқаро фестивали. Хатларга обзор. «Халқ куйлари» (Аргентина).
12.40 «Инсон. Ер. Коинот».
13.25 Спорт гимнастикаси бўйича СССР кубоги ва чемпионати.
14.10 «Сизга манзур адабиётлар».
14.55 «Дунё воқеалари».
15.10 Бокс бўйича СССР чемпионати. Финал.
16.30 Пропагандистлар куни.
17.00 Пропагандистлар кунига бағишланган концерт.
18.00 Иқтисодий шарҳ.
18.30 «Эски хум». Мультфильм.
18.45 «Ҳайвонот оламда».
19.45 Кишки вақтга ўтиш.
20.00 «Кинопанорама».
21.30 «Время».
22.05 «Нима? Қаерда? Қачон?» Телевикторина.
23.25 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика.
9.15 «Агар соғлом бўлай десанг».
9.30 Телефильмлар: «Куйловчи бўёқлар», «Давр образлари».
10.00 «Тонгги почта».
10.30 «Сиз яратган боғ».
11.00 НОВОСИБИРСК ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ ГІРОГРАММАСИ.
11.55 «Саёҳатчилар клуби».
12.55 «Стадион ҳамма учун».
13.25 «Олам кинокамера кўзгусида».
14.40 «Герника». Я. Фрейдлин музикасига яратилган телевизион балет.
15.30 «Ўрнингни ҳеч ким босолмайди. Телевизион бадиий фильм.
16.35 «Чашмалар».
17.10 «Ҳали урушдан аввал». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
19.20 Мультфильмлар: «Похол бузоқча», «Дала ҳовлидаги воқеа», «Пишиб етилган буғдой»лар орасида».
19.40 «Халқаро обзор».
19.55 «Ёз оҳанглари». Руминиядан олиб кўрсатилади.
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Здоровье».
21.30 «Время».
22.05 Совет Армияси «Красная звезда» ансамблининг концерти.
22.30 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Жальгирис» — «Динамо» 2-тайм.
23.15 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Зенит» — «Днепр». 2-тайм.

● Ўз ТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Фортепьяно куйлари.
8.00 «Салом, кичкинтойлар!»
8.10 Врач маслаҳати.
8.20 Қишлоқ ёшлари учун. «Инсон меҳнати билан улуғ».
8.30 «Ахборот».
8.55 «Ноннинг яратилиши». Ҳужжатли фильм.
10.10 «Бугун — Пропагандистлар куни».
10.30 Т. Минуллин. «Алла». Ғ. Камол номли Татар Давлат академик театрининг спектакли.
13.00 «Беором кун». Бадиий фильм.
14.35 «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида).

* * *

17.30 Кўрсатувлар программаси.
17.35 «Мўъжиза қовоқ», «Ўғирланган ой», «Эчки ҳақида». Қўғирчоқ фильмлар.
18.35 «Леонид Гайдайнинг «Ҳаёт учун хавфли» номли янги комедияси». Ҳужжатли фильм.
18.45 Қишки вақтга ўтиш.
19.00 «Фан уфқлари». «Шифобахш полимерлар».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Мусиқа жавони».
20.30 «Ахборот».
20.55 «Шингнинг мовий маржони». Телефильм.
21.10 «Хирмонингизга барака».
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевиденияларининг биргаликдаги программаси (Тошкентдан олиб кўрсатилади).
23.05 Кўрсатувлар программаси.

● ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

9.00 — 17.10 МТ II
18.25 Кўрсатувлар программаси.
18.30 «Қўшиғимиз, парвоз эт!»
19.00 «Новости».
19.30 «Планета овози».
19.45 «Гулшан» эстрада ансамблининг концерти.
20.30 «Ахбор».
20.50 Телевизион миниатюралар театри.
21.30 МТ II

ЯКШАНБА, 29. IX

МАШИНАСОЗЛАР КУНИ

● МТ I

9.00 «Время».
9.35 Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. Информацион кўрсатув.
9.50 «Уралмашлик хотин-қизлар». Телефильм.
10.05 «Спортлото»нинг 39-тиражи.
10.15 «Будильник».
10.45 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!»
11.45 «Здоровье».
12.30 «Тонгги почта».
13.00 «Совет тупроғидаги учрашувлар».
13.15 «Қишлоқ янгиликлари».
14.15 «Музикали киоск».
14.45 «Бугун — Машинасозлар куни».
15.15 Машинасозларнинг талабларига бағишланган концерт.
16.00 «Мюнхаузеннинг саргузаштлари». Мультфильм.
16.40 «Қўшиқ учун аталган катта кун келди». Ригадан олиб кўрсатилади.
17.40 «Саёҳатчилар клуби».
18.40 «Халқаро панорама».
19.25 «Бечора Лиза». Мультфильм.
19.45 Спорт гимнастикаси бўйича СССР кубоги ва чемпионати.
20.35 «Тўрт масҳарабоз бир том остида». Фильм-концерт премьераси.
21.30 «Время».
22.05 Телефильм премьераси.
23.10 Телефильм.
23.40 Янгиликлар.

● МТ II

9.00 «Зарядкага сафланинг!»
9.20 «Қувноқ нотачалар».
9.30 Ритмик гимнастика.
10.00 Спидвей бўйича халқаро мусобақалар. ЧССРдан олиб кўрсатилади.
10.30 «Рус тили».
11.00 Литва ССР камер оркестрининг концерти.
11.50 КИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕСТУДИЯСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.
12.50 «Мўъжизасиз-мўъжизалар».
13.50 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг VI Халқаро фестивали. Хатларга обзор. «Халқ куйлари» (Аргентина).
14.20 Болалар учун фильм. «Олисда, дарё ортида».
15.25 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар».
15.55 Мультфильм.
16.00 «Музикали дастхатлар».
16.15 «Виждон». Беш серияли телевизион бадиий фильм. 5- серия.
17.45 Машҳур совет композиторлари — Ленин мукофотининг лауреатлари. Т. Хренников.
19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. АСК — «Торпедо» (Москва). 2-тайм.
19.45 «Кинотомошабин ҳамроҳи».
20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар».
20.45 «Дунё ва ёшлар».
21.20 «Дам олиш куни». Телефильм премьераси.
21.30 «Время».
22.05 «Чегери». Телевизион бадиий фильм.
23.20 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Спартак» (Ленинград).

● Ўз ТВ I

7.30 Ритмик гимнастика.
7.50 Ной наволари.
8.00 «Салом, кичкинтойлар!» «Биргаликда куйлаймиз».
8.15 Врач маслаҳати.
8.30 «Ахборот».
8.55 Машинасозлар кунига бағишланган кинопрограмма.
9.40 Ижодкор ёшлар учун. «Истеъдод».
10.00 «Оналар мактаби».
10.30 «Бор эканда, йўқ экан». Бадиий фильм.
11.50 Телевизион театр почтаси.
12.40 «Спорт кинопанорамаси» (рус.).
13.10 Реклама.

* * *

17.30 Кўрсатувлар программаси.
17.35 Болалар учун фильм. «Фокусми? Бу жуда оддий», «Тоза доска».
18.20 «Мўъжизалар оламига саёҳат» (рус.).
19.10 «Бугун — Машинасозлар куни».
19.30 «Ахборот» (рус.).
19.50 «Опера театри солистлари». Самарқанд Давлат театри.
20.30 «Ахборот».
20.55 Ўзбек халқ қўшиқлари.
21.30 Москва. «Время».
22.05 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.05 Кўрсатувлар программаси.

● ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.

9.00 — 16.00 МТ II
16.25 Кўрсатувлар программаси.
16.30 «Новинки» киноклуби.
17.40 Совет қўшиқларидан концерт.
18.10 «Здоровье». Тележурнал.
18.40 Москва. «Халқаро панорама».
19.25 «Сизлар учун учрашув». Москвалик шоира ва таржимон Т. Жирмунская.
20.20 Қирғиз классик адабиётининг 125 йиллигига. Тоголок Молдо.
21.30 МТ II

ТОШКЕНТ ОТЧОПАРИДА

ҲАР ЯКШАНБА КУНИ СОАТ 11.00 ДА

ПОЙГА ВА УЛОҚ

ПРОГРАММАДА: анъанавий ва машҳур спортчилар номидаги мукофотлар учун мусобақа.

ОТЧОПАРДА ТУРЛИ КЎНГИЛОЧАР АТТРАКЦИОНЛАР ИШЛАБ ТУРИБДИ.

Мусобақаларда Ўзбекистон, Қозоғистон ва РСФСР колхозлари, совхозлари ва от заводларининг энг яхши отлари қатнашади.

От-спорт лотереяси (тотализатор) ўйналади.
Салқин ичимликлар билан савдо қилувчи буфетлар от спорти ишқибозлари хизматида бўлади.

«БЕГА» ресторанининг эшиклари кун бўйи очиқ.

Отчопарда отда сайр қилиш учун уларни прокатга олиш пункти бутун йил бўйи ишлаб турибди.

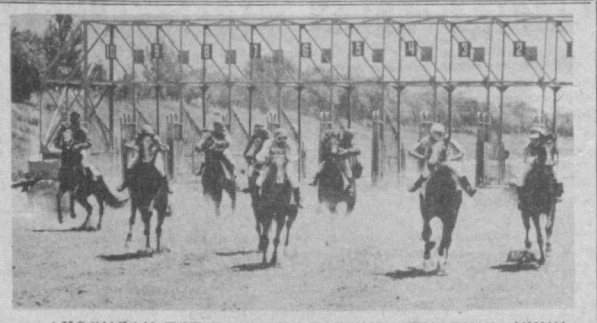

АҲОЛИДАН ТЎЙ ТАНТАНАЛАРИНИ ЎТКАЗИШ УЧУН РУС ТРОЙКАЛАРИГА БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Отчопарга кириш бепул.

АДРЕС: Тошкент шаҳар, Халқлар дўстлиги проспекти («Собир Раҳимов» метро станцияси, 153, 172, 173, 178, 180-автобусларнинг «Ипподром» бекати).
Телефонлар: 76-76-28, 76-75-47.

театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/IX да **Чио-Чио-Сан**, 22/IX да **Оловиддининг сеҳрли чироғи** (12.00), **Уйқудаги гўзал** (20.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/IX да **Куёв**, 22/IX да **Ўғрини қароқчи урди**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —21/IX да **Олифта**, 22/IX да **Туяқуш бояқиш** (12.00), **Тоҳир ва Зуҳра** (19.30).

кино

22 СЕНТЯБРДА БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР

«ТОШЛАРДА ҲАМ ДАРАХТ ЎСАДИ» — **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30 21.00; телефонлар 44-21-44, 44-21-34, 44-21-74).

«ДИҚҚАТ! БАРЧА ПОСТЛАРГА...» — **Ватан** (тоқ соатларда), **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02), **С. Раҳимов номли** (тоқ соатларда, телефон 48-46-71).

ШАБАНА — **Чайка** (20.45; телефон 77-06-20), **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00; телефон 35-24-92), **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 91-14-61).

МУЪЖИЗАЛАР МАВСУМИ — **Чайка** (тоқ соатларда).

«СИЗ КИМСИЗ, ДОКТОР ЗОРГЕ?» — **Москва** (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45, телефон 33-05-01), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00; телефон 78-47-25), **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

«КОНДОРНИНГ УЧ КУНИ» — **Фестиваль** (21.30, телефон 32-78-02).

«УНИНГ ЖАҲЛИ ЧИҚА БОШЛАДИ» — **Хива** (21.30).

«НОБОП ОДАМ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«РАҚИБЛАР» — **Тинчлик** (тоқ соатларда).

«ДАКИЙЛАР» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда).

«ЕТИМ БОЛАЛАР» — **К. Ёрматов номли** (11, 14, 17, 20.00, телефон 24-22-66).

А. Н. Островский номли Тошкент давлат театр ва рассомлик санъати институти

УҚУВ ТЕАТРИ

25, 27 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.30 ДА

А. Володин асари.

**«ОҚ ИЛ